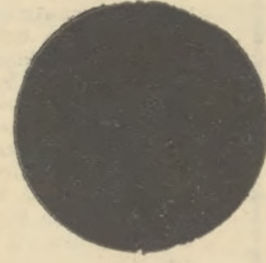
ANT

Lenin'in 100. Doğum Yıldönümü

Haftalık Dergi • 21 Nisan 1970 • Sayı 173 • 150 Krş

"HALK EGEMENLİĞİ"NİN 50. YILINDA

HALK EGEMEN DEĞİLDİR!

• biri •

OPORTUNİST

OPORTUNİST

OPORTUNİST

OPORTUNİST
OPORTUNİST

ANT OKURLARINA

Üç yıl dört aydan beri emperyalizmin ve işbirlikçi egemen sınıfların ağır baskılarına ve çeşitli güçlüklerine rağmen yayınını haftalı olarak sürdüren ANT, önümüzdeki sayıdan itibaren mücadelesini **«aylık dergi»** olarak devam ettirecektir.

Okurlarımızın hatırlayacakları gibi, üçüncü mücadele yılını kapatırken yayınladığımız özeleştiride, ANT'ın karşı karşıya bulunduğu güçlükleri ve baskıları ayrıntılı şekilde açıklamış, buna rağmen sol hareketin sürüklendiği kavram kargaşası ve eylem çıkmazı ortamında imkanlarımızı sonuna kadar zorlayarak **«bilimsel sosyalist teorinin rehberliğinde sosyalistlerin ideoloji ve örgüt birliğinin sağlanması»**na yardımcı olmak üzere bir atılım programı sunmuştuk.

Ancak, 158. sayıda belirttiğimiz gibi, güçlü bir haftalık dergiden başka, aylık teori ve eylem dergisi, Anadolu yayınlarıyla dayanışma, kitlelere gazete tasarılarını da içeren bu atılım programı, **«tüm sosyalistlerin ortak çabası ve desteğiyle mümkün olabilecek»**ti...

Üzülerek belirtelim ki, sosyalist hareketteki bunalım, çeşitli nedenlerle, geçtiğimiz aylarda daha da şiddetlenmiş ve böyle bir programın kısa vadede gerçekleştirilebilmesi bir yana, haftalık bir yayının sürdürülebilmesi dahi imkansız hale gelmiştir.

Son zamanlarda sosyalist hareketteki bölünmeler, yeni yeni dergilerin yayınlanmasıyla yayın hayatında da etkisini hissettirmiş, sosyalist dergi okurlarının, maddi güçleri de sınırlı olduğu için, bütün sosyalist dergileri birden izlemeleri ve hepsine birden destek olmaları imkansızlaşmıştır. Bütün bölünmelere rağmen ANT hâlâ diğer sosyalist dergilerin herbirinden üç misli fazla satmakta ve en çok okunan sosyalist dergi niteliğini muhafaza etmekte ise de, satış gelirleri maliyet giderlerinin yarısını karşılayamamakta, aynı satış sınırlılığı sosyalist kitaplar için de söz konusu olduğu için, bu açığın kitap satışlarından elde edilen gelirle karşılanması da mümkün olamamaktadır.

Burada üzerinde önemle durulması gereken bir nokta da, sosyalist dergilerin bu durumunun, sosyalist hareketin içine sürüklendiği kısırdöngüyü ortaya koymuş olmasıdır. On yıla yakın bir zamandan beri Türkiye çapında açık cereyan eden sosyalist mücadeleye rağmen, sosyalist dergilerin toplam satışları 10 bini aşmamakta, sosyalist okurların genellikle birkaç dergiyi birden izledikleri de göz önünde tutulursa, sosyalist okuyucu sayısı 5-6 bini geçmemektedir.

Bunda hiç şüphesiz hakim çevrelerin okuyucu kitleleri ve gazete bayileri üzerinde yaptıkları yoğun baskının da etkisi vardır. Sosyalist dergiler ve kitaplar, yaptığımız ankette diğer devrimci yayıncıların da belirttiği gibi, Türkiye'deki 500 küsur ilçeden ancak 150-200'üne girebilmekte, oralarda dahi binbir güçlükle satılabilmektedir.

Hele emperyalizme, işbirlikçilerine, siyonizme, ümmetçi ideolojilere, işbirlikçi büyük bürokrasiye karşı kıyasıya mücadele eden **ANT** üzerinde bu baskıların daha şiddetle uygulanmasından daha tabii bir şey olamazdı. Nitekim, Türkiyenin ekonomik hayatını kontrollarında tutan emperyalizmin işbirlikçileri, siyonistler, ümmetçiler **ANT**'ın ve **ANT** kitaplarının satışını sabote etmek için açık yada gizli her türlü tertiplere başvurmuşlardır. Keza işbirlikçi bürokratlar, bugüne dek **ANT** aleyhine 100'e yakın dava açarak mensuplarının 500 yıla yakın hapsini ve astronomik tazminat cezaları istemişlerdir.

Bu koşullar altında, çok dar imkanlarla kurulmuş bir sosyalist derginin, yayınını haftalık olarak sürdürmesinin güçlüğünü okurlarımız takdir edeceklerdir.

Ama **ANT** asla susmayacaktır.

Emperyalizme ve egemen sınıflara karşı mücadeleyi sürdürebilmek, kavram kargaşası ve eylem çıkmazı ortamında sosyalistlere bilimsel sosyalist teorinin ışığında ideoloji ve örgüt birliği için yol gösterebilmek üzere, ANT, bundan böyle aylık olarak yayınını devam ettirecektir.

Şunu da derhal belirtelim ki, sosyalist saflarda bölünme ve çatışmaların diyalektik bir gelişmenin gereği olduğuna, aslında menfi görünen bu gelişmelerin sosyalist hareketi bilimsel sosyalist teorinin rehberliğinde ideoloji ve örgüt birliğine götüreceğine inancımız tamdır.

Bu inançladır ki, mücadelemizi aylık dergi şeklinde sürdürürken, çabalarımızın büyük kısmını, geçen yılların mücadelelerinden edindiğimiz tecrübelerden ve dünya devrimci pratiğinin yayın, propaganda ve ajitasyon yöntemlerinden de yararlanarak, en geç gelecek yıl başına kadar daha büyük kitlelere seslenecek daha etkili bir haftalık yayına girişebilmek için gerekli hazırlıklara teksif edeceğiz.

ANT'ın aylık dergi olarak ilk sayısı 1 Mayıs'ta değişik ebadda, 80 sayfalık bir **«teori ve eylem»** dergisi halinde dolgun bir içerikle yayınlanmış olacaktır.

Aylık ANT'ın fiyatı 5 Lira, abone bedeli ise üçte bir indirimle yıllık 40, altı aylık 20, üç aylık 10 lira olacaktır. Haftalık ANT'a abone olmuş okurlarımızın aboneleri aylık dergide yukarıdaki tarife üzerinden devam ettirilecektir. ANT KİTAP KULÜBÜ'de aylık dergi aboneleri için aynen sürdürülecektir.

Haftalık ANT'ın yedinci cildi, 158 - 173, sayıları kapsayan 16 sayılık bir cilt halinde haziran başında okurlarımıza sunulacaktır.

ANT'ın haftalık yayınını yıllardan beri izleyen ve destekleyen okurlarımıza içten teşekkürlerimizi, aylık dergideki mücadelemizde de aynı ilgi ve desteği esirgemeyecekleri inancıyla devrimci selamlarımızı sunarız.

ANT

12 *nisan*

□ Devrimciler kazandı

Üç yıldan beri sağcı öğrencilerin elinde bulunan Fransa Türk Talebe Birliği Yönetim Kurulu, son genel kurul toplantısında Türk devrimci öğrencileri tarafından ezici bir çoğunlukla ele geçirilmiştir. Yeni yöneticiler, amaçlarının, talebe cemiyetine sosyalist bir kişilik kazandırmak Fransa'daki Türkiye'li öğrencilerin ve işçilerin dayanışmasını bir merkez etrafında toplamak, Türkiye'nin sorunlarını Türk ve Fransız kamuoyu önünde sosyalist bir açıdan değerlendirmek olduğunu açıklamışlardır. Birlik başkanlığına İsmet Okyay seçilmiştir.

□ Nasır suçluyor

Birleşik Arap Cumhuriyeti Başkanı Nasır, «Savaş İçin Yurttaşlar» Komitesi'nin bir toplantısında yaptığı konuşmada, «İsrail ve dünya siyonist hareketi, dünya emperyalizminin elinde birer araçtan ibarettir. 1967'den bu yana Amerika Birleşik Devletleri'nin siyonizmi kullanarak bize karşı faal bir mücadeleye giriştiğini görmek fırsatını elde ettik. Amerika İsrail'e silah vermekle, askeri tırmanmada İsrail'in teşebbüsü eline almasını sağlamaktan doğrudan doğruya sorumludur» demiştir.

13 *nisan*

□ İşçiler işgal etti

İzmir Balçova'da Klimasan Ticari Buzdolapları Fabrikası, fabrikada çalışan 100 işçi tarafından işgal edilmiş, fabrikanın kapılarını kapatan işçiler içeriye kimseyi sokmamıştır. Patronun işçilere «sendikalaşma» hakkını tanımaması ve devamlı baskı yapması olayları doğurmuştur.

Teodorakis kurtuldu

Avrupa'daki dostlarının Yunan cunta liderlerini ikna etmesi üzerine ünlü Yunan bestecisi Teodorakis hüriyetine kavuşmuştur. Teodorakis, «Yunan hapishaneleri henüz dolu olduğu için ve yakınlarımızın bir kısmı hâlâ ıztırap çektiği için hürriyet havası bana acı geliyor» demiştir.

14 *nisan*

□ Un Grevi Ertelendi

Antidemokratik Grev Kanunu'nu hükümet bir kere daha işçi aleyhine kullanmış ve altı un fabrikasında başlatılan grev, Bakanlar Kurulu kararıyla ve «İstanbulluların ekmeksiz kalma tehlikesiyle karşı karşıya bırakıldığı» gerekçesiyle 30 gün ertelenmiştir: Türkiye Gıda İş Sendikası, grevin ertelenmesi aleyhine Danıştay'da iptal davası açmışlar ve günde sırtlarından en az 10'ar ton yük geçen un fabrikaları işçilerinin haklarının ayaklar altına alındığını bildirmişlerdir.

□ Milli İlaç Haftası

Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu ve bağlı sekiz öğrenci örgütü tarafından «Milli İlaç ve Kimya Sanayii Haftası» düzenlenmiştir. Yayınlanan bildiride «Türkiye'de yerleşmiş bir temel kimya ve ilaç sanayiinin yokolduğu, yabancı ilaç firmalarının emperyalist ülkelerdeki ana şirketlerden çok daha yüksek fiyatlarla aldıkları hammadeyi burada karıştırıp ambalajlamaktan öteye gitmedikleri, ilaçların kalite ve fiyat kontrollarının tamamen yetersiz ve uydurma olduğu» belirtilerek yabancı ilaç şirketlerinin millileştirilmesi istenmiştir.

15 *nisan*

□ Doğu'dan bir telgraf

AP'nin son milletvekili transferine adı karışan Bingöl Milletvekili M. Sıddık Aydar'a Karlıova'dan Mehmet Arslan bir telgraf çekerek tutumunu protesto etmiştir. Arslan, telgrafında, «Size düşen mukaddes görev, namusluca meclis kürsüsünde haksızlığın zincirini çatır çatır kırmanızdır. Menfaatler şirketi partinize müsbet oy vermek değildir. Şunu da akıldan çıkarmamak gerekir. Gün olur, devran döner. Halkı kandırıp, dolandırıp oy almak için herşeyi mübah kılan kişiler, halk mahkemesinde yargılandıkları zaman bütün yaptıklarına pişman olacakları gibi, gelecek kuşaklara örnek «vatan haini» olarak tanıtılacaklardır. Bunun tarihte örnekleri vardır.»

□ Köylüler Yağma Etti

Açlığın pençesinde kıvranan 600 Brezilya köylüsü, ülkenin kuzey doğu bölgesindeki Limoero de Norte kasabasını işgal etmişler ve kasap dükkanlarını yağmalamışlardır. Öte yandan Uruguay'ın başlıca «gerilla avcısı» olarak tanınan polis müfettişi Hector Moran Charquro, polis merkezine giderken yanından geçen bir arabadan açılan makineli tüfek ateşi ile öldürülmüştür.

16 nisan

□ Ulvi Uraz Soruyor

Tiyatrosu Elazığ'da hakim çevrelerin kışkırttığı zorbaların saldırısına uğrayan Ulvi Uraz, Ankara'da düzenlediği basın toplantısında, «1965 yılından beri bize malum çevreler karşı çıkmıştır. Hababam Sınıfı hakkında devrin genelkurmay başkanı (of - mof) olduğumuzu ileri sürerek demeç vermiştir. Türkiye'nin batısında oynanan oyunlar Doğu'da neden oynatılmamaktadır. Her iki taraf da aynı kanunlarla idare edilmemekte midir?» diye sormuş, «Anadolu camilerinde tiyatro oyunlarının oynanıp oynanmaması için fetva veriliyor. Halkın bu işte günahı yok. Yeşil gözlük takdırdığınız bir adama beyaz gör diyemezsiniz» demiştir.

□ Bir işçi düşmanı

GP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu, mecliste yaptığı konuşmada devrimci gençlere saldırırken işçilere düşmanlığını da ortaya dökerek «fabrikalarda işgal, yangın çıkarma ve oturma grevi gibi olaylar karşısında müeyyidelerin kuvvetlendirilmesi gerektir. DİSK'e ihtilalci işçi sendikaları demek gerekmektedir. Komünist bir kuruluşa bağlıdır ve onun emrindedir» demiştir. Bunun üzerine Türkiye Maden İş Sendikası ile 30 büyük fabrikanın işçi temsilcileri Feyzioğlu'na bir bir telgraf çekerek kendisini «Atatürk ve anayasa düşmanı» ilan etmişler, «Devrimci sendikalar için faşist yasalar çıkartmaya ne G.P.'nin nede ABD emperyalizminin gücü yetmiyecektir.» demişlerdir.

17 nisan

□ Enstitüler Anıldı

Köy Enstitüleri'nin 30. kuruluş yıldönümü Türkiye'de çeşitli törenlerle anılmıştır. Yıldönümünde, enstitüleri kurduran ve yıktıran İnönü de, bir numaralı köy enstitüsü savunucusu kesilmiş, Genel Sekreter Ecevit ise CHP adına günah çıkartmıştır. İstanbul'da TÖS tarafından «Köy Enstitüleri» üzerine bir açık oturum yapılmıştır. Doğan Özgüden'in yönettiği açık oturumda Kadri Kaplan, İlhan Selçuk, Tahsin Çayır ve Kâzım Kolcuoğlu konuşarak, halka dönük bir eğitimin ancak bir devrimle düzen kökten değiştirildikten, hakim sınıfların iktidarı yıkıldıktan sonra gerçekleşebileceğini, köy enstitüleri denemesinin bu gerçeği ortaya koyduğunu söylemişlerdir.

□ Özel rafineri

Türkiye Milli Petrol derneğinin yıllık kongresi geçtiğimiz hafta içerisinde İzmir'de yapılmıştır. Özel yüksek okul profesörlerinin özel rafineri kurma yolundaki çabalarının yerildiği kongrede eski başkan İlhami Bilici tekrar başkanlığa seçilmiştir.

15 bin işçinin grevi

Ges İş Sendikası ile DSİ arasında uzun süredir yürütülmekte olan toplu iş sözleşmesi müzakerelerinde patron işçilerin haklarını tanımağa yanaşmadığından, 15 bin işçi için grev kararı alınmıştır.

18 nisan

□ El Feth Gönüllüleri

Ortadoğu halklarının devrimci kavgasına El Feth saflarında katılan Türkiye'li gençlere karşı terör devam etmektedir. Son olarak Birecik'te Abdülkadir Yaşargün, Celal Özcan, Tahsin Akpek, Cemal Cengiz ve Recep Alpay ile Nizip'te İTÜ'den Demir Küçükaydın ve İbrahim Seven, Gaziantep Lisesi'nden Fehmi Erbaş yakalanmışlardır. Bilindiği gibi El Feth'te bulundukları için yakalanan diğer 11 genç hâlâ Diyarbakır Cezaevi'nde bulunmaktadır.

□ Diktatör Sallanıyor

Salazar'dan sonra halefi Dr. Caetano'nun diktası altında bulunan Portekiz'in gizli sosyalist muhalefet lideri hukukçu Mario Soares, ülkede düzen değişikliği isteğinin giderek arttığını söylemiştir. Soares, Caetano'nun sömürge savaşlarında değil, Portekiz'in içinden gelecek bir darbe ile yıkılmasının muhtemel olduğunu belirterek İspanya'da yapılacak herhangibir liberalizasyon hareketinin Portekiz'i de etkileyeceğini söylemiştir.

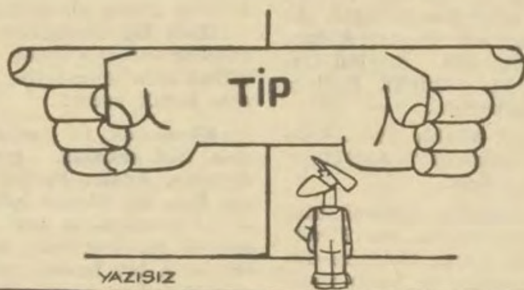
□ Yahudi-Mason Tuzağı

Milli Nizam Partisi Genel Başkanı Prof. Necmeddin Erbakan, Ortak Pazar konusundaki görüşlerini açıklayarak, «Ortak Pazar, batılı ülkelelerin milli halklarının da şikayet ettiği gibi, yahudi ve mason sermayesi ile diğer devletlerin istismarına vesile olacak bir pazar olmamalıdır» demiştir.

GÖZ GÖRE — YALÇIN ÇETİN

OTLAK

YAZISIZ

APOLLO 13 GERİ DÖNDÜ

HAFTANIN YORUMU — DOĞAN ÖZGÜDEN

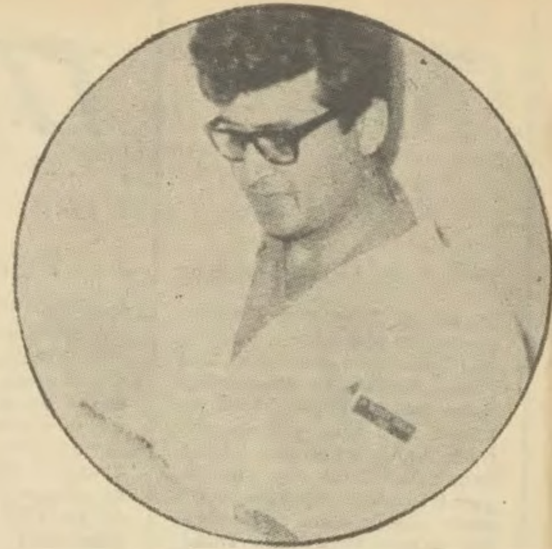
Halklarımızın Zaferi İçin

173 haftadan beri, en yenilmez görünen güçlükler karşısında dahi bir gün bile aksatmadan sürdürdüğümüz haftalık savaşımıza bu sayıdan itibaren ara veriyoruz. Kavgamız bir süre için aylık olarak sürecektir. *Biliyoruz ki, her hafta ANT'a bir mücadele bayrağı gibi sarılan, onunla bilgilenen, onunla bilenen, ona birşeyler katmanın heyecanını içinde duyan okurlarımız, özellikle şu kavram kargaşası ve eylem çıkmazı ortamında ANT'ın haftalık yayın alanında bıraktığı boşluğu, her salı biraz daha büyüyen bir özlemle hissedeceklerdir. Emperyalizm ve işbirlikçilerinin devrimci saflara karşı, halka karşı daha saldırganlaştığı, buna mukabil sosyalist grupların ve yayınların sıkılmış tek yumruk halinde halk düşmanları cephesine karşılık vermek yerine, laf şehveti içinde birbirlerine saldırdıkları bir dönemde, bu kısır iç çekişmelerin dışında kalabilen, marksist - leninist çizgide sosyalistlere somut hedefler gösteren, emperyalizmin, finans - kapitalin, işbirlikçi büyük bürokrasinin, siyonizmin, şovenizmin, ümmetçi ideolojilerin karşısında kesin tavrını alıp kıyasıya mücadele veren ANT, bütün bu çabalarını son dönemde iki büyük hedefte bütünlüğe vardırmıştır: Sosyalizme doğru kesintisiz devrim süreci içinde işçi sınıfının ideolojik, politik, örgütsel ve fiili öncülüğünde* devrimci Demokratik Halk İktidarı*'nın kurulması için savaşmak, bu amaçla Devrimci Halk Muhalefeti'ni güçlendirmek; ve Türkiye halkları da dahil bütün Ortadoğu halklarının kesin kurtuluşu için Ortadoğu Devrimci Çemberi'ni yaratmak...*

GÖSTERDİĞİ somut hedefler, kısa zamanda sloganlaşarak İstanbul'dan Anadolu'ya, Ankara'dan Ortadoğu'ya yayılmışken ANT'ın haftalık yayınına son vermesi bir yenilgi değil midir? Hayır... Bu, bir yenilgi değildir. Bu, bir susuş değildir. Bu kararın nedenleri diğer sütunlarımızda açıklanmıştır. Bu, mücadelede düşmanın tuzağına düşmemek, daha isabetli hamleler için daha uygun mevzilere yerleşmek üzere bir alan değişikliği, bir periyod değişikliğidir. Bu değişiklik yapılmamış olsaydı, ANT'ın bir daha değil haftalık olarak, aylık olarak dahi sesini duyurması imkanı kalmayabilirdi. Emperyalizmin, işbirlikçi kapitalistlerin, büyük bürokratların, siyonistlerin, şovenlerin, ümmetçilerin maskesini sıyırıp attığımız için, piyasa mekanizmasını ellerinde tutan bu halk düşmanları çetesi, ANT'ın haftalık dergisine ve kitaplarına karşı yoğun bir ekonomik baltalama savaşına girmişlerdir. Tehditlerle, teknik sabotajlarla, süresi 500 yıla yaklaşan davalarla susturamadıkları ANT'ı, şimdi ekonomik yönden çökertmek için el altından binbir tertibe girişmektedirler. ANT, kendisiyle aynı safta görünmüş kimseler tarafından arkadan hançerlenmektedir. Bütün bu tertiplerin farkındayız. Farkında olduğumuz içindir ki, halk düşmanları tarafından susturulmadan, kendimiz mevzi değiştirmeyi, daha büyük hamleler için bir süre çalışmalarımızı aylık olarak sürdürmeyi kararlaştırdık. Haftalık dergi olarak okurlarımıza nasıl en iyisini vermişsek, aylık olarak da en iyisini vermeğe çalışacağız.

BÜYÜK devrimci Lenin'in doğumunun yüzüncü, Türkiye'deki sonuçsuz «halk egemenliği» hareketinin ellinci yıldönümünde ilkelerimiz ve hedeflerimiz daha belirgindir. İkili görevimizi, yani marksist - leninist kesintisiz devrim süreci içinde sosyalist örgütlenme ve ittifaklar kurma görevimizi diyalektik bir bütünlük içinde ele almak, ancak içinde bulunduğumuz dönemin acil görevinin sosyalist örgütlenme olduğunu, sosyalist güçlü bir örgüt olmadan ittifaklarda işçi sınıfının ideolojik, politik, örgütsel ve fiili öncülüğünün asla gerçekleştirilemeyeceğini bilmek zorundayız. Sosyalizme giden yolda Devrimci Demokratik Halk İktidarı *kurulması ve kesintisiz devrim süreci içinde hiç duraklamadan işçi sınıfının mutlak iktidarının gerçekleştirilmesi ancak bu disiplinle ve yoğun çalışmalarla mümkün olabilecektir. Çalışmalarımızın bir başka yönünü de,* Ortadoğu Devrimci Çemberi*'nin güçlendirilmesi yolunda yoğun bilgilenme, araştırma ve temaslar teşkil edecektir. Aylık olarak sürdürülen böyle bir hazırlık döneminden sonra en kısa zamanda daha ileri mevzilere, daha güçlü olarak yerleşeceğimize, haftalık savaşımızı o zaman daha vurucu, daha kahredici şekilde yürüteceğimize inanıyoruz. Bu savaş, bütün sosyalistlerin, bütün Türkiye ve Ortadoğu halklarının savaşının bir parçasıdır. Ve ergeç muzaffer olacaktır.*

Ankara'da sağcı zorbaların kurşunuyla şehit edilen yedeksubay Astğm. Dr. Necdet Güçlü (sağda) ve Güçlü'nün cenaze törenine katılan arkadaşları (solda)

"Halk egemenliği„nin 50. yıldönümünde halka zülmediliyor!

TÜRKİYE Büyük Millet Meclisi'nde bu hafta **«Halk egemenliği»**nin ellinci yıldönümü, **«halkın egemenliği»**ni hiçe sayanlar, halk üzerinde emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin egemenliğini sağlayan ve sürdürenler tarafından kutlanacaktır.

«Halk egemenliği»nin yıldönümünde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin şeref misafirleri, Birinci Büyük Millet Meclisi'nin kalıntıları İnönü, Celal Bayar ve Vehbi Koç'tur!

Hâlâ Büyük Millet Meclisi'nin üyesi olan İnönü, Türkiye'nin kapılarını emperyalizme açan adamdır.

Halen Türkiye'nin bir numaralı kompradoru olan Vehbi Koç (ki ilk Büyük Millet Meclisi'nin memuru sıfatıyla çağırılmaktadır), bürokrasinin **«milli burjuva yaratma»** siyasetiyle yükünü tutup ta Mustafa Kemal zamanında Amerikan şirketlerinin aracılığını üstlenen, İkinci emperyalist dünya savaşı sona erer ermez de alelacele Amerika'ya koşup Amerikan sermayesini Türkiye'ye davet eden adamdır.

Daha on sene önce ordunun müdahalesiyle Çankaya'dan atılıp **«vatan ihaneti»** suçlamasıyla mahkum olduktan sonra fisans kapital'in perde arkası oyunlarıyla boynunu ipten kopartıp, on sene sonra «ku..udan çıkartılan» Celal Bayar ise, cumhurbaşkanlığı döneminde Amerika'ya koşup Teksas'ın petrol kırallarına temenna çakan, Türkiye'nin yeraltı ve yerüstü kaynaklarını sonuna kadar Amerikan emperyalizmine peşkeş çeken adamdır!

İşte elli yıl önce milyonlarca emekçinin canı ve kanı bahasına kazanılan ulusal kurtuluş savaşından bugüne kalan şeref misafirleri!

Bugün basında sadece Celal Bayar'ın Meclis'e şeref misafiri olarak girip girmemesi tartışılmakta, bir bardak suda fırtınalar kopartılmaktadır.

Ya İnönü, Ya Vehbi Koç?

Bunlar mıdır Türkiye'de «halk egemenliği»nin temsilcileri? Ve Türkiye'nin en yüce meclisinde, ulusal kurtuluştan elli yıl sonra halkı gerçekten temsil eden kaç kişi vardır?

İlk Meclis'in halk ve halkçılık anlayışından bugüne ne kalmıştır?

Kalan sıfırdır.

Elli yıl öncesinden bugüne kalan, sermayesiyle, sömürüsüyle, üsleriyle, barış gönüllüleriyle, beyin yıkamasıyla, Altıncı Filo'suyla daha rezil bir emperyalizm.

Elli yıl öncesinden bugüne kalan, Türkiye'nin en ücra köşelerine kadar dalbudak salmış finans - kapital!

Elli yıl öncesinden beri mülkiyet statüsünde bir milimatre karelik değişiklik dahi yapılmamış toprak ağaları.

Elli yıl öncesinde Ankara'da peynir ekmeğe talim ede..en bugün yüzmilyon liralık servetlerin üzerinde oturan spekülatör bürokratlar!

Ya «halk egemenliği»nin asli unsurları; Yani işçi sınıfı, köylülük.. Ya gençlik...

«Halk egemenliği»nin ellinci yıldönümünde onlara reva görülen hâlâ jandarma dipçiği, hâlâ polis kurşunu, hâlâ açlık, sefalet, eğitimsizlik ve kapkara bir gelecek.

Halkın Şehitleri

Böyle halkın «egemenliği»nden söz etmek kimin haddine?

İşte sağcı komandoların kurşunuyla alnından vurulan Dr. Necdet Güçlü'nün kanı dahi kurumadı.

Ya ondan öncekiler...

İşçi sınıfının Zonguldak'taki şehitleri Mehmet Çavdar, Satılmış Tepe... Sonra Kanlı Pazar'da Duran Erdoğan... Sonra Gamak'ta şehit edilen Şerif Aygül.

Köylülüğün Tunceli'de polis kurşunuyla verdiği şehit: Mehmet Doğan Kılan...

Ve gençliğin Amerikan emperyalizmine ve yerli işbirlikçilerine karşı savaşırken verdiği şehitler: Vedat Demircioğlu, Atalay Savaş, Ali Turgut Aytaç, Mehmet Cantekin, Taylan Özgür, Mehmet Büyük Sevinç, Battal Mehetoğlu...

Ve nihayet silahlı kuvvetlerin şehidi: Yedeksubay Asteğmen Dr. Necdet Güçlü...

Tam 31 Mart'ın yıldönümünde, yani emperyalizmin Türkiye'de halkla aydını birbirine düşürme oyununun en kanlı tezahürü olan bir olayın yıldönümünde Ankara'nın göbeğinde Dr. Necdet Güçlü'nün vurulması, elli yıldan beri aynı oyunun daha da ustaca sürdürüldüğünü kanıtlamıştır. Çünkü vurulan da, vuran da halk çocuğudur. Daha önceki olaylarda da birbirine karşı düşürülenler, ister sağ olsun, ister solcu olsun, halk çocuklarıdır. Sağcı Mustafa Bilgi ve Süleyman Özmen de aynı oyunun kurbanı olmuşlardır.

Şu anda 12 genç toprak altındadır. 100'e yakın devrimci genç hapishane köşelerinde çürütülmektedir.

İstanbul Cezaevi'nde 27 genç, Nizip'te 3 genç, Diyarbakır'da 11 genç, Birecik'te 5 genç, Ankara'da 24 genç, Adana'da 4 Zonguldak'ta 23 genç yatmaktadır.

Ya Türkiye halklarına karşı işlenen suçlar?

Doğu'dan gelen ses

«Halk egemenliği»nin ellinci yıldönümünde hâlâ jandarma ve komando birlikleri uçaklarla, helikopterlerle Türkiye halklarına savaş ilan edebilmekte, zulmetmekte, insanlık haysiyetini ayaklar altına almaktadır.

«Halk Egemenliği»nin 50. yıldönümünde Doğu'dan yüzlerce Silvan'lının imzasıyla gelen şu sese kulak verin:

«Ekonomik ve sosyal bunalımın had safhaya geldiği son aylarda, Adalet Partisi iktidarının tam bir çıkmaz içine girmesi ile memleketin her köşesinde beliren huzursuzluk karşısında iktidarın bir baskı yönetimine gittiği açıkça görülmektedir. Bu cümleden olmak üzere Güneydoğu illerimizde Hükümet kararnamesi ile özel şekilde yetiştirilmiş, helikopter ve keşif uçakları ile donatılmış ikibinin üstünde komando ve jandarma birlikleri tam bir terör havası yaratmaktadırlar.

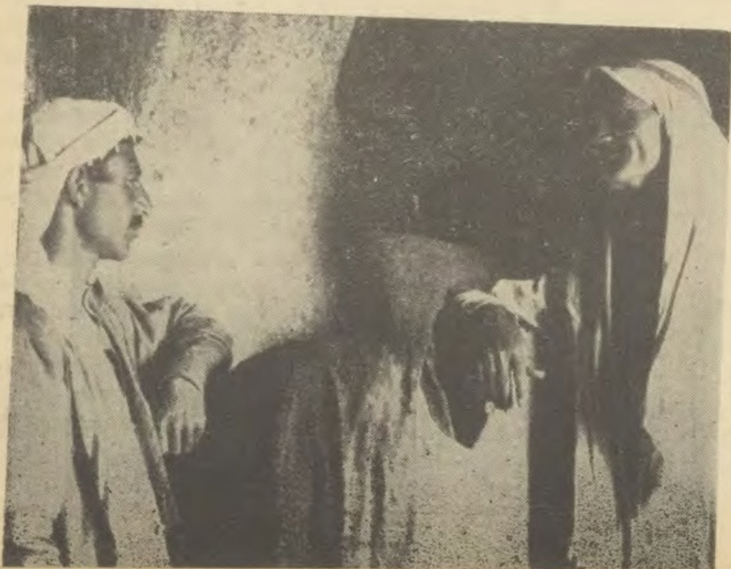
Halka işkence

«Masum insanlar, kadınlar ve genç kızlara işkence yapılmakta, yasa dışı ve izinsiz olarak mesken masuniyeti ihlal edilerek aramalar yapılmakta ve hatta binlerce insan özel kamplara alınmaktadır. Bölgedeki huzursuzluk had safhaya ulaşmıştır. Silah toplama bahanesi ile dayaktan geçirilen vatandaşlardan yaralananlar ve ölenler vardır. Buna rağmen ağaların himayesindeki eşkiyalar Doğuda kol gezmekte ve fukara vatandaşlara her türlü hakmızlığı yapmaktadırlar. Hayvan hırsızlığı, vurgun, kaçakçılık, adam öldürme olayları devam edip gitmektedir. Halk bir yandan ağaların himayesindeki kanun dışı zorbaların baskısı altında ezilirken öbür yandan sözde asayişi sağlamakla görevli AP İktidarının gönderdiği komandoların da mezalimine maruz kalmaktadır. Komando harekatı ile yapılan anayasa dışı baskıların son halkasını teşkil eden Silvan olaylarına kısaca değinmek istiyoruz.

«8.4.1970 tarihinde şafakla beraber Silvan ilçe merkezi jandarma ikinci bölge komutanlığına bağlı altı helikopter, ikiyüz motorlu araç ve donatılmış ikibin jandarma ve komando, topçu keşif uçaklarının da desteğiyle kuşatılmıştır. Kuşatma harekatı ile beraber ilçe merkezine giren birlikler hiçbir arama yetkisi olmadan aynı gün saat yediye kadar on yedi saat süre ile yüzlerce ev didik didik edilmek sureti ile aramaya tabi tutulmuş ve yataklarından kaldırılmış, erkekler özel kamplara alınarak korkunç işkencelere maruz bırakılmışlardır. Kadınlar ve kızlar evlerinden alınarak jandarma ve polis karakoluna getirilmişler ve işkence ile birlikte ağır hakaretlere maruz bırakılmışlardır. Adalet Partisi iktidarı bakanlar kurulunun verdiği tam yetkiyle hareket ettiklerini söyliyen komandolar ne Anayasayı, ne mer'i kanunları tanımamakta, adeta işgal edilmiş düşman topraklarında işgalci kuvvetler gibi davranmaktadırlar.

«Bütün bu büyük harekata rağmen, asayişi ihlal eden, can, mal ve ırz düşmanı firariler ve eşyikaların hemen hiçbiri yakalanmamıştır. Ancak asayişsizlik içinde bunalan ve bizzat emniyetini temin etmek zorunda bırakıldığı için hayatını idame ettirmek iç güdüsü ile silah sağlamış olan fakir köylü vatandaşlar yakalanmaktadır. Düzenin kurbanı olan bu vatandaşlar gazete manşetlerinde kamuoyuna firari ve kanun kaçağı olarak gösterilmektedir.

«Ülkemiz ve milletimizin bütünlüğünü tehdit eden, bölgemiz halkını ümitsizliğe ve huzursuzluğa düşüren bu insanlık dışı

«Halk Egemenliği»nin 50. Yılında Doğu halkına reva görülen, terör ve zulümdür.

Lenin ilavemizi isteyiniz

Lenin'in 100. doğum yıldönümü dolayısıyla okurlarımız için hazırladığımız renkli ve ofset baskılı Lenin tablosu ilavesini bayilerinizden istemeyi unutmayınız.

hareketlerin son bulmasını sağlamak için ızdıraplarımızı yakından bilen siz genç kardeşlerimize seslenmeyi ve bir baskı gurubu olarak harekete geçmenizi istemeyi kendimizde bir hak olarak görüyoruz. Görevlerinizi en etkili bir şekilde yapacağınız inancıyla gözlerinizden öperiz.»

Devrimci Doğu Kültür Ocağının bildirisi

Ve Doğulu devrimci gençler adına Devrimci Doğu Kültür Ocağı Başkanı Necmettin Büyükkaya şöyle demektedir:

«Doğu'da aylardan beri, hükümet kararnamesi ile özel şekilde yetiştirilmiş, helikopter ve keşif uçaklarile donatılmış, 2000'nin üstünde motorize komando ve jandarma birlikleri tam bir terör havası yaratmaktadırlar.

Bu yasa dışı baskıların son halkası olan 8/4/1970 tarihindeki Silvan kuşatmasında, Anayasayı, kanunları tanımayan komandolar, adeta işgal edilmiş düşman topraklarında işgalci kuvvetler gibi davranmışlardır.

«Yetkisiz aramalar, kanunsuz toptan tevkifler, kadın ve kızlara saldırılar, gerçek suçluların hiç bir zaman yakalanmaması ve son olarak Silvan'da uygulanan bu insanlık dışı davranışlar, aslında yıllardan beri devlet mekanizmasında hakim olan faşist ve ırkçı baskının yansımalarından biridir. **Bu malum planlı harekatın bir parçasıdır.**

«Bu olaylar, halkı, silahlı güçlere karşı baş kaldırmak için birer tahrik niteliğindedir. Bu kasdi hareketler, mazlum halkın sabrının taşması halinde kamuoyuna isyan gibi gösterilecektir. «Doğu Anadolu halkı isyan etti» dedirtmek için mevcut bütün gayretler ısrarla deneniyor

«Basının bu olayları susmakla geçiştirmesi anlamlıdır. Basının susması, sistemli olayların devam etmesi ve sıklaşmasında etkili olmaktadır.

«Doğuda ısrarla uygulanan açık bir tahrik ve provokasyon niteliği taşıyan bu politika, vahim planları tezgahlamak içindir. İktisadi bunalım içinde kıvranan siyasi iktidar, uyanmakta halkın dikkatını başka yöne çekecek ve devrimci güçler bölgecilik göstermeliği ile parçalanacaktır.

«Halkımız demokrasi mücadelesi içindedir. Bu mücadele demokratik temel haklar alınmadan duramaz. Ve de Doğu'da demokrasi gerçekleşmeden, Türkiye'de demokrasi her zaman yıkılmaya mahkum bir oyun olarak kalacaktır.

«Faşist iktidarın Silvan olaylarını 11 Mart'taki Irak hadisesinden sonra tezgahlanması gerçekten manidar görünmektedir. Açıkça halklar arası bir çatışma yaratmak gayesi güden bu faşist eylemlere karşı tüm vatansever ilericileri direnmeye çağırıyoruz.

«Türkiye halkları bu tip tertiplere gelmiyecek, birlikte emperyalizme ve onun yerli işbirlikçilerine karşı devrimi gerçekleştireceklerdir.

«Mesele kamuoyuna doğru şekilde aksettirilmeli, bu hususta roportaj yazı ve makalelerle gerekli yerler uyarılmalı, muhtemel olaylara şimdiden engel olacak şekilde neşriyat yapılmalıdır.

«Bu olaylara karşı gerekli hassasiyeti ve tepkiyi gösteremiyenler tarih karşısında sorumludur.»

«**Halk egemenliği**»nin 50. yıldönümünde meseleyi, sadece, Meclis'teki diğer yüzlerden farksız bir Bayar'ın Meclis'e «**şeref misafiri**» olarak girip girmemesinden ibaret sananlar, gerçekten devrimci iseler, Doğu'dan yükselen bu feryada kulak vermek ve Türkiye halkları üzerine emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin tezgahladığı oyunu teşhir etmek zorundadırlar.

«**Halk egemenliği**»nin 50. yıldönümü, bu hafta, sosyalistler tarafından bu yönüyle ortaya konulmalıdır.

Ve bütün devrimciler, gerçek «**halk egemenliği**»ni tam anlamıyla gerçekleştirecek **Devrimci DEMOKRATİK HALK İKTİDARI** için işçi sınıfı öncülüğündeki Devrimci Halk Muhalefeti'nde saflarını almalıdırlar.

Bilinmelidir ki, «**halk egemenliği**»ni işçi sınıfı öncülüğündeki emekçi halk kitlelerinden başka hiçbir kuvvet gerçekleştiremez. Aksini iddia edenler, «halka ihanet» durumundadırlar!

"Halk Egemenliği" nin 50 nci Yıldönümünde

Halk egemen değildir!

«**Halk egemenliği**»nin 50. yıldönümünde halklarımız egemen değildir.

Bundan tam elli yıl önce, 23 Nisan 1920'de Türkiye halklarının kurtuluşunu müjdeleyen Türkiye Büyük Millet Meclisi kurulmuştur. Yurdu parçalamak ve paylaşmak üzere gelen savaşçı ve saldırgan emperyalistlere, tekelci kapitalistlere ve onların yurt içindeki işbirlikçilerine, yani köhne Osmanlı aristokrasisine ve levanten kapkaççılara Ankara'dan haykırılmıştır: **«Hakimiyet bilakaydüşart milletindir.»**

Elli yıl önce ortaya konulan Türkiye Büyük Millet Meclisi Halkçılık Beyannamesi'nde ise şu sözler yeralmıştır:

«Emperyalist devletlerin devlet ve milletimizin hayatına açıkça kasdetmeleri neticesinde müdafaai meşrua için toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisi, şimdiye kadar muhtelif vesilelerle sarahaten veya zımnen ilan ettiği maksat ve mesleğini bir kere daha bütün cihana arz için şu beyannameyi neşretmeğe lüzum görmüştür.

«Türkiye Büyük Millet Meclisi milli hudutlar dahilinde (islam ekseriyetinin) hayat ve istiklalini temin ve hilafet ve saltanat makamını tahlis ahdıyla teşekkül etmiştir. Binaenaleyh, hayat ve istiklalini yegane ve mukaddes bildiği Türkiye halkını emperyalizm ve kapitalizmin tahakküm ve zulmünden kurtararak irade ve hakimiyetinin sahibi kılmakla gayesine vasıl olacağı kanaatındadır.

«Büyük Millet Meclisi, milletin hayat ve istiklaline suikast eden emperyalist ve kapitalist düşmanların tecavüzatına karşı müdafaa ve bu maksada muhalif hareket edenleri te'dip azmiyle müesses bir orduya sahiptir. Emir ve kumanda selahiyeti, Büyük Millet Meclisi'nin şahsiyeti maneviyesindedir...»

Savaşçı ve saldırgan emperyalistler, çok güçlü bir anti - emperyalist savaşla kovulmuş, Türkiye halkları zafere ulaşmıştır. Ama bu zaferi gerçek sosyal dönüşümler izleyememiş, «Halkçılık Beyannamesi»ndeki parlak cümleler kağıtlar üzerinde kalmış ve ülkemiz tekrar emperyalizmin kucağına düşürülmüştür.

«**Halk egemenliği**»nin 50. yıldönümünde halklarımız egemen değildir.

Bugün Türkiye emperyalizm, emperyalizmin işbirlikçisi patronlar ve toprak ağaları, emperyalizmle bütünleşmiş büyük bürokratlar tarafından yönetilmektedir. İkili anlaşmalar hâlâ yürürlüktedir., Konsorsiyum vargücüyle Türkiye'yi soyma planları yapmaktadır. Madenlerimiz, emperyalistlerin elindedir. Yabancı sermayeyi teşvik gibi kapitüler nitelikli kanunlar, emperyalistler için her türlü imkanı hazırlamağa devam etmektedir. Yabancı üsler, Altıncı Filo, demoklesin kılıcı gibi başımızda gezmektedir. İşçiler ve gençler açıkça kurşunlanmakta, devrimcilere karşı yapılan terör artırılmakta, haklı, istekleri için direnen köylüler dipçiklenmekte, Doğu Anadolu'da baskı ve şiddet hareketleri her geçen gün biraz daha genişletilmekte, sünni - alevi, Türk - Kürt birbirine düşürülmektedir.

«**Halk egemenliği**»nin 50. yıldönümünde halklarımız egemen değildir.

Ama son olaylar, halklarımızın «gerçek egemenlik» uğruna yaptığı kavganın geliştiğini göstermektedir. Gelişen işçi hareketleri, ekonomik ve sendikal mücadeleler, işçi yürüyüşleri, işçi mitingleri, grevler, fabrika işgalleri, ekonomik ve sendikal mücadelenin yanında işçi sısıfının siyasi mücadelesinin sarsıcı gelişimi, Tekirdağ'dan İzmir'e, Torbalı'dan İskenderun'a, Urfa'dan Sivas'a, Adana'dan Karareniz'e uzanan köylü mitingleri, toprak işgalleri, tefecilere, bezirganlara ve toprak ağalarına karşı yapılan hareketler, işsizlerin, seyyar satıcıların, dar gelirli vatandaşların, küçük memurların direnişleri, gençliğin inatçı, sarsılmaz mücadelesi, gerçek halk egemenliğine doğru ilerliyor.

«**Halk egemenliği**»nin 50. yıldönümünde halklarımız egemen değildir. Ama halklarımız bir gün mutlaka egemen olacaktır.

HALK, TOPLUMUMUZDA ÇIKARLARI EMPERYALİZM VE ONUN YERLİ İŞBİRLİKÇİLERİYLE ÇELİŞEN TÜRKİYE HALKLARININ BÜTÜN SINIF VE TABAKALARIDIR. (Halk kavramımız, onu imtiyazsız, sınıfsız, kaynaşmış kitle çağrışımlarıyla gerçek olmayan bir anlamda kullanıp bu kavramı yozlaştırmak isteyen küçük burjuva ideologlarının tanımından çok farklıdır.)

Başta işçi sınıfı olmak üzere, yarı işçiler, yoksul köylüler, köy ve şehir küçük burjuvazisi, çıkarları emperyalizm ve onun yerli kuklalarıyla çelişen bütün yığınlar, **«gerçek halk egemenliği»ne doğru yürümeğe başlamışlardır.** Bu bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine, toplumumuzun tek gerçek devrimci sınıfı olan işçi sınıfının örgütü ve onun devrimci ideolojisi öncülük edecektir.

«**Halk egemenliği**»nin 50. yıldönümünde halklarımız egemen değildir.

Proleter sosyalistlerin görevi, toplumumuzdaki gerçek egemenlik uğruna yapılan her çeşit mücadeleyi doğru kanallardan akıtabilmek için savaşmaktır. Bir yandan proletaryanın siyasi bilinç düzeyini artırmak, işçi sınıfı içinde proleter ireolojisinin kesin hakimiyetini sağlamak, işçi sınıfının örgütlendirilmesini gerçekletirmek ve devrimci halk cephesi içinde işçi sınıfının politik, ideolojik, örgütsel ve donanmış gücünün (fiili) öncülüğünü gerçekleştirmek; bunların bağımsızlığını sağlamak. Öte yandan, işçi sınıfı ve dostlarını DEVRİMCİ HALK CEPHESİ içinde toplamak ve bugün için diyalektik bir bütünlük içinde âcil olarak bu ikili görevden örgütlenme meselesine ağırlık vermek. Kendini devrimci görevlere aday gören ve bu görevleri gerçekleştirmeyen bütün oportunist kümelerle aramıza kesin çizgiler çekmek, her türlü oportunizme, sağ ve sol sapmaya karşı amansız bir mücadele sürdürmek.

Bilimsel sosyalist teorinin rehberliğinde, ülkemizdeki gerçek halk egemenliğine yönelik her mücadeleyi, dünya devrimci hareketlerini, tarihi, teorik ve aktüel bilgimiz ışığında doğru bir şekilde değerlendirmek, işçi sınıfının yedeğine başta yarı işçiler ve yoksul köylüler olmak üzere, çıkarları emperyalizm ve onun yerli kuklalarıyla çelişen bütün sınıf ve tabakaları alarak HALK DÜŞMANLARINA karşı savaşıp «halk egemenliği»ni tam anlamıyla gerçekleştirecek devrimci DEMOKRATİK HALK İKTİDARI'nı kurmak, KESİNTİSİZ DEVRİM süreci içinde durmaksızın bunu işçi sınıfının mutlak iktidarına dönüştürmek ve SOSYALİSMİ KURMAK.. İşte proleter sosyalistlerin görevi.

«**Halk egemenliği**»nin 50. yıldönümünde halklarımız egemen değildir.

Fakat yalnız AP iktidarına karşı değil, genel olarak emperyalizme, özel olarak da Amerikan emperyalizmine, işbirlikçi patron, ağa, tefeci, bezirgan ve bürokratlara karşı halklarımızın kendiliğinden verdiği mücadele gelişmektedir.

Halklarımızın özlemlerine önderlik edelim. Gerçek hedefleri gösterelim. Emperyalizmi, kendine bağlı bütün unsurlarıyla yokedecek işçi sınıfının devrimci örgütünün önderliğindeki işçi - köylü temel ittifakı üzerinde yükselen DEVRİMCİ HALK CEPHESİ'ni oluşturalım. Savaşımızı kararlı kılalım. Mücadelemizi geniş kitlelere yayalım. Proleter sosyalizmin bayrağını en önde taşıyalım.

YAŞASIN HALKLARIMIZIN **«GERÇEK HALK EGEMENLİĞİ»NE** YÖNELİK MÜCADELELERİ.

YAŞASIN BU MÜCADELEYİ DOĞRU YOLDA GELİŞTİREN SOSYALİSTLER.

YAŞASIN DEVRİMCİ DEMOKRATİK HALK İKTİDARI.

ANT

•

Önceki hafta Adana'da köylüler, ağalar tarafından gaspedilen toprakları işgal ederek anayasal direnme haklarını kullanmışlar, fakat anayasayı sadece ağa ve kapitalistlerin mülkiyeti çıkarına yorumlayan iktidar Jandarma zoru ve zulmüyle köylüleri araziden attırmıştır. «Halk egemenliği»nin 50. yıldönümünde bu halk düşmanlığını belgeliyoruz.

•

Ferruh Doğan

Halk "egemenlik„ kavgasını şimdi kendisi veriyor

A. Nuri Ayvalı

(Adana'dan Yazıyor)

Türkiye'de **«halk egemenliği»** ilan edileli elli yıl, 1961 Anayasası yürürlüğe gireli dokuz yıl oldu. Elli yıldan bu yana **«vatana ihanetle»** hükümlenen nice adamlar kuyudan çıkarıldı, nice **«ihanet koalisyonları»** kuruldu, nice elli yıllık solcuların koltuğunun altından yüz milyonlar çıktı da; halk egemenliğinin, anayasanın, geniş halk kitlelerinin yararına olan hiçbir ilkesi uygulanmadı. Ve, sermaye sınıfının siyasi iktidarlarının bu neme gerekçiliği ve vurdum duymazlığı karşısında, bir tarım ülkesi olan yurdumuzda, halk haklı olarak toprak işgallerine başladı. Yozgatta, Atalanda, Göllücedeki toprak işgalleri halkasına, nisan ayı başlarında Adananın Kilise köyündeki toprak işgali ile bir halka daha eklendi. Olaya, işbirlikçi «sarı basın» gerekli ilgiyi göstermedi.

Kilise köyü, Adananın Karataş ilçesine bağlı yüz hanede 466 nüfuslu bir ova köyüdür. Köyün on -yirmi dönüm tarlalı iki hanesi dışta tutulursa, bütününün bir karış toprağı yoktur. Oysa köy, verimli Yüreğir ovasının ortasında bir yoksulluk garnizonudur.

Köy halkından 1310 doğumlu **İzzet Çil**, kurtuluş savaşı gazisidir. 41. Alay, 2. Tabul, 7. Bölükte gavura karşı savaşmış. Şimdi köy kahvesinin bitişiğindeki bir kulübede **«insan»** ve de **«gazi»** onuruna yaraşır bir biçimde yaşıyor; 1317 doğumlu Hüseyin Balaban'da kurtuluş savaşı gazisi. O da İzzet Çil gibi, bir karış toprağa hasret. Herkes İzzet Çil ve Hüseyin Balaban gibi...

Köyün dört bir yanı ova, verimli topraklar göz alabildiğine uzanıyor. İzzet Çil'ler, Hüseyin Balaban'lar vatana sahip çıkarken bir kısım açıkgözler de toprağa sahip çıkmış. Köyün girişinde bir çiftlik var, **«Aliye Hanımın Çiftliği»** diyorlar; 17.000 bin dönüm imiş. Köyde Aliye Hanımın adını herkes biliyor da, nasıl bir kadın olduğunu bilen, kendini gören yok; sağ olduğunu söylüyorlar. Çiftlik tıpkı «Hanımın Çiftliği», gözalabildiğine uzanıyor.

DİPÇİKLENEN KADIN
— Halka Jandarma zulmü —

Topraklarımız kimin

Köyün diğer topraklarının da durumu şöyle:

1. Rafet Milli: 8.000 dönüm,
2. İzzettin Özgiray: 4.000 dönüm,
3. Mithat Milli: 2.000 dönüm,
4. Fahri Torun: 1.000 dönüm.

(En yoksulu bu zavallı!)

Bunlardan İzzettin Özgiray'ın sadece sadece Kilise köyündeki toprağı 4.000 dönümdür. Daha başka yerlerdeki toprakları ile birlikte toplam toprağının 20.000 dönüm olduğu söylenir. Kendisi bir zamanların Ziraat Odaları başkanıdır. Adananın diğer ağaları onun ağzına bakarlarmış. O ne söylerse, ötekiler de onu tekrarlarmış. Anlatılanlara göre İzzettin Özgiray ağaların ağasıdır.

Köyün yakınından geçen Seyhan nehri zamanla yatağını değiştirmiş, bu değişiklik toprak ağası İzzettin Özgiray'ın toprağına topraklar katmış. 1968 de köye gelen **«Kadastro»**, İzzettin Özgiray'ın toprağında 344 dönüm fazlalık bulmuş. Bu 344 dönüm tarla hazineye intikal edecek ve hazine de burayı köylülere icara verecektir. İşin normali ve **«kanunisi»** budur. Ağa, bu toprak parçasının hazineye, yani köylülere geçmesine tahammül edememektedir. Ağanın yirmi bin dönüm toprakla doymadığını, ölçüm fazlası bu miktarı da kendi topraklarına katma çabası içinde olduğunu gören köylüler, birlik olup, yirmi bin lira da masraf ederek 344 dönüm yere bostan (kavun - karpuz) ekmişler.

Olaylar başlıyor

Bunu duyan ağa beyninden vurulmuşa dönmüştür. Bir anda valiyi, garnizon kumandanını, kaymakamı harekete geçiren ağa, 65 jandarma ve kaymakamı bir oğlu, iki yiğeni ile birlikte köye yollar. Ekilen tarlayı sökmek - sürmek - için dört traktör de emre hazırdır.

Durumu öğrenen köylüler, özellikle de köy kadınları, koşarlar tarlaya. Traktörler tarlayı sürmeye başlamıştır bile. Bunu gören köylü kadınlar, kendilerini traktörlerin önüne atarlar. Başlar jandarmayla bir cebelleşme, Jandarma baş edemez kadınlarla. Anadolu anaları **«Sizi de biz doğurduk köpeğin dölleri!»** diye jandarmalara saldırmakta, traktörlerin tarlayı sürmesini engellemektedir. İlk gün köylülerle başa çıkamayan kolluk kuvvetleri(!) akşam üzeri birliklerine dönerler.

İkinci gün Karataş, Yüzbaşı, Doğankent ve Ceyhan karakollarından takviye birlikler alarak, başlarında bir yarbayla 160 jandarma, Kaymakam ve ağanın adamları sabahın saat beşinde gene tarlanın başına varırlar. Köyün erkekleri ileri sokulamamakta ama, kadınları tarlanın başındadır. Traktörler köylünün ekili tarlasına gene girer, kadınlar kendilerini gene traktörlerin önüne atarlar. Yarbay jandarmalara, **«Vurun!»** diye emir vermektedir. Kaymakam **«Vurun!»** diye emir vermektedir. Emir kulu jandarmalar, anadolu anasına vurur da vurur!

Jandarma dipçiğiyle çocuğunu düşüren asker ailesi Sevim Doğan ve Kilise Köyü'nün yiğit anaları

«— Jandarmanın her vurduğu dipçik, bir kadının acı acı bağırmasına sebep oluyordu. Kiminin burnu, kiminin kolu, kiminin de karnındaki çocuğuna vurarak ağır yaralar açıyorlardı.

Sabahın beşinde bir kara bulut gibi köye giren sözde kolluk, gerçekte ağanın kuvvetleri, kadın dememiş, çocuk dememiş, genç - yaşlı dememiş köylüyü dipçikten geçirmiş ve ekili tarla ağanın adamları tarafından sürülmüştür.

Karanlığın inmesi ile birlikte taşıtlarına binen kolluk kuvvetleri, kaymakam ve ağanın adamları olay yerini terk etmişler; giderken de, tarlaya tekrar müdahale ettikleri taktirde kendilerini bu köyden süreceklerini vs. söylemişlerdir.

Onların gitmesi ile köylüler tekrar tarlaya girmişler ve ikinci kez bostanlarını ekmişlerdir. Tarlanın başında kadınlar sürekli nöbet halindedir. Kendisi hiç bir zaman gelemeyen ağanın adamları da köye girememektedir artık.

Asker ve Asker ailesi

Kilise köyündeki toprak kavgasının bilançosu şudur: 50 yaşlarındaki Hatun Aslan yediği dipçiklerin ve olayın etkisi ile akli dengesini yitirmiş; 50 yaşındaki Hatice Eyran'ın sol bileği çatlamış; 40 yaşlarındaki Sultan Doğan'ın sol bileği kırılmış; 25 yaşındaki Şerife Yiğit'in omuzu kırılmış ve çeşitli yerlerinden yaralar almış; 23 yaşında Zeliha Güler'in de burnu kırılmıştır. Bunların hepsinden daha acı olanı da; iki yaşında, iki çocuk anası, kocası askerde

---

Sosyal sınıf pusulasını şaşıran kimsenin siyasetten konu açması, dilinin altında birşey saklamıyorsa, iflah olmaz toyluğun sırıtmasıdır.

Modern toplumun **kapitalist üretim** temeli üzerinde başlıca sosyal sınıflar :

1 — **Kapitalist** sınıfı,
2 — **İşçi** sınıfı... dır.

Batıda da, Batıcı Türkiye'de de başka pusula yoktur : ya kapitalist sıfının pusulasıyla, ya işçi sınıfının pusulasıyla siyaset denizine açılınır. İkisi ortası bir başka pusula yoktur. Çünkü kapitalist üretim yordamı içinde **başlıca** sosyal sınıflar onlardır.

Türkiye'de kapitalistle işçiden başka insan yok mu? Var. Hem de en çok onlar vardır. Türkiye'nin nüfusunun yüzde 70 - 80'i ne kapitalisttir, ne işçidir. Varlığı bu derece büyük olan kalabalık yığınlarımız hiç midirler?

Hayır. Onlar yalnız modern üretimin insanları olmadıkları için, toplumun temel münasebetlerinde (ekonomi gidişimizde) hiçbir **dolaysız** rol oynayamazlar.

Onlar başlıca sosyal sınıflarımız durumunda ve çıkarında bulunmadıkları için, politikamızın teşkilatlı münasebetlerinde (partilerimizin gidişinde) de hiçbir doğrudan doğruya ve bağımsız rol oynıyamazlar.

Kayzer: «Bir millet ya örs olur, ya çekiç» demiş. İşçi sınıfı dışındaki sosyal yığınlarımız ne örs olabilirler, ne çekiç. Onlar çekiçle örsün (kapitalist sınıfı ile işçi sınıfının) arasında döğülen ham demir gibidirler.

Örs de, çekiç de demirdendir. Ama demirin örs veya çekiç haline gelmesi için, daha önce tavlanması, sonra örsle çekiç arasında metodluca döğülmesi, en sonunda su verilip çelikleştirilmesi şarttır.

Kapitalizm denilen demirhane, de, Sermaye çekiş ise, işçi sınıfını örs gibi kullanarak, bütün öteki orta ve kadim çağ artığı yığınları ham demir gibi ateşe sokup döverek istediği biçime sokar. (Emperyalizm, Faşizm ve ilh. düzenlerinde küçükburjuvazi azbuz alet olmaz.)

İşçi sınıfı çekiç olur da sermayeyi örs gibi kullanırsa, aynı yığınlara dilediği biçimleri verebilir. Ama o geniş demir yığını kendi başına kalkıp kendi kendisini, yahut başkasını ne örs haline sokabilir, ne çekiç edebilir.

....

Avcıoğlu, sosyalizmi **«yarının meselesi»** sayıyor. Mustafa Kemal de, Birinci Büyük Millet Meclisi'ne sunulan **«Halkçılık Programı»nı**, anti-emperyalist mücadele sırasında, «zaferden sonra»ya bıraktırmıştı.

Aradan 44 yıl geçti. Bugün Türkiye'de herkes «İkinci Kuvayimilliye» seferberliğini düşünüyor. Neden?

Çünkü Sivas Kongresi'nde tartışılan **«A-**

"Halkın egemenliği" niçin gerçekleşemedi?

Dr. Hikmet KIVILCIMLI

Dr. Hikmet Kıvılcımlı, ANT tarafından yayınlanan «27 MAYIS VE YÖN HAREKETİ'NİN SINIFSAL ELEŞTİRİSİ» adlı eserinde, elli yıl önceki milli kurtuluş hareketinin neden gerçek «halk egemenliği»ne dönüşemediğine de marksist açıdan ışık tutmaktadır. Aşağıda, kitabın bu konuyla ilgili bir bölümü sunuyoruz.

merikan **Mandası»**na yakın bir Amerikan üsleri ve **Amerikan** sermayesi altındayız.

Bu duruma düşmemizde, hiç değilse bugün, o ilk erteleme kararının az rol oynamadığım iddia edebilir miyiz? Türkiye Büyük Millet Meclisi, Halkçılık Programı'nı zaferden önce ele alıp işleseydi, zaferden sonra o kadar kolayca ve mutlak surette unutulabilir miydi?

Halkçılık programı hasıraltı edilmeyip gerçekleşse idi, bugün Türkiye bu denli geri ve emperyalizm tehlikesiyle karşı karşıya kalır mıydı?

....

Büyük **Millet** Meclisi toplandığı zaman Türkiye'nin merkezleri: **İstanbul, Marmara, Ege, Antalya, Adana** bölgeleri işgal altındaydı.

En bilinçli olması gereken Almancı komprador kapitalistler kanadı İttihatçılar bile, işgalcilerle hemen uzlaşma yolları araştırıyordu.

İşçi sınıfı Anadolu'yla, silah kaçırmaktan başka yolla bağlı değildi. Bugün Türkiye bir bütündür. O zaman modern işçi yüzbinlerde idi. Şimdi en az 2 milyon şehir işçisinin dörtte biri teşkilatlanmış insanımızdır.

O zaman, Tefeci - Bezirganlarla eşraf ve ağalar, beyler bile, kendilerini Müslüman biliyorlar, **«gâvur»** dedikleri emperyalistlerle açıktan açığa bir kaba giremiyorlardı: Ancak tek tük casuslarıyla, ayıp ettiklerini herkesten, hatta kendi kendilerinden saklayarak, gizli ihanet yollarında buluşuyorlardı.

Şimdi işveren sınıfı ile bezirgan ve hacıağalar hep laiktirler. Nurcu geçinenler bile, Amerikan **«barış gönüllüleri»**nden misyonerlik dersi alıyorlar.

O zaman emperyalizm, elde silah kan döküp ırza geçerek memleketi yakıyor, yıkıyordu. Şimdi emperyalizm, **«barış»** melaikesi, film yıldızı, kovboy sempatisi, çiklet sakızı, kız pantolonu biçiminde, camilerimize dek para getiren turist serbestliği ile gelmiş. Türkiye'ye kalkınma planları, uzmanları yağdırarak bir kurtarıcı gibi alkışlarla, bando mızıka karşılanıyor. Sularımızda ve karalarımızda imtiyazlı kol geziyor.

Türkiye'nin milli mücadele yılları işi çok basitti: Ya ölecek, ya öldürülecekti. Cepheler açık, keskindi. Yalnız silahlar konuşuyordu. Silah sesleri arasında Halkçılık Programı savaşanları bilinçlendirebilirdi. Ama, onu kavrayamayan kumandanlara platonik bir telkin gibi görünebilirdi.

Bugün en büyük silah: top, tüfek değil, fikirdir. Türk milleti kafadan gayrımüsellah edilmiştir. Halka elle tutulur, açık, duru, gerçek bir ülkü, ancak **sosyalist** kadroyla verilebilir.

Bir avuç finans - kapitalistin Türkiye'yi daha kıskıvrak bağlamak için bulanık suda balık avlamasına ve ecnebi emperyalizmine yem yapmasına ancak sosyalist bilinçle kapılar kapatılabilir.

Yön'ün de, benzerlerinin de üzerlerine düşen başlıca görev, daima basit olan hakikatı çözüm telinden yakalamaktır. Bugün yeryüzünde emperyalizmden kurtuluşun tek yolu: onun tarihcil antitezi ve biricik olmasa bile, en **kesin** mezarkazıcısı olan **Sosyalizm**'dir.

1966 yılı dünyamızda ilk büyük meydan muharebesi: «Kapitalizmin son konağı ile Sosyalizm arasında sonuna gelmiş bulunan» savaştır. Emperyalizme karşı savaşın, sosyalizm için savaştan ayrılacak yani kalmamıştır.

Sevim Doğan'ın karnına vurulan dipçik darbeleri ile beş aylık çocuğunu düşürmesidir.

Düşünebiliyor musunuz? Asker ailesi askere dövdürülüyor ve karnındaki beş aylık çocuğunun düşürülmesine sebep olunuyor, yani, katil olunuyor, katil! Sorsanız, bütün bunları, mülkiyet hakkını korumak için yaptıklarını söylerler. Sevim Doğan'ın dört ay sonra doğacak nurtopu yavrusu da, ağanın mülkiyet hakkının korunması için öldürülmüştür, hiç değilse ölümüne sebep olunmuştur. Hani «mal canın yongası» idi. Yoksula gelince 'mal', canın yongası, zengine gelince, yoksulun «canı», zenginin malının yongası!

Zenginin malı, mülkü ve çıkarları için, yoksulların ezildiği, kurşunlandığı, çıldırtıldığı, öldürüldüğü... bu düzenin adına, demokrasi diyebilmek için insanın yüzündeki ar perdesini yırtıp atması gerekir.

Kilise köyünün on yıllık öğretmeni Turan Altuntaş anlatıyor:

«— **Köye ilk geldiğimde, ağa kahveye** gelse, **tüm kahve gürreden ayağa kalkardı. Ben de kalkardım. Bu durum beni üzer ve son derece düşüncelere salardı. Aylar ilerliyor, bu hep böyle sürüp gidiyordu. Köyden birkaç kişi ile iyice kaynaştıktan sonra, bu üzüntümü onlara belirttim ve: «Gelin, hiç olsun biz, ağa gelince ayağa kalkmayalım.» dedim. Uzun tereddütlerden sonra kabul ettiler. Onlarla hep bir masada otururduk. Bizim bu kararımızdan sonra ağanın geldiği zamanlar oldu; herkes kalktı, biz kalkmadık. Ama, ayak ayak üstünde oturuyorsak, ağa girince, elimizde olmayarak, üstteki ayak öteki ayağın yanına tırp diye düşüverirdi. Bu böyle devam etti. Derken ağa girince ayağa kalkmayanlar arttı. Giderekte hiç kimse kalkmaz oldu. Ağalar da kahveye gelmemeye başladılar.**

Sordum:

«— Gücünü Devlet güçleri ile de takviye ederek köylüyü kırıp geçiren İzzettin Özgiray nasıl bir ağadır? Onun hakkında biraz bilgi verir misin?»

«— **Kilise köyünde on yıl kaldım, daha bu adamın yüzünü görmüş değilim. Nasıl bir kişi olduğunu da bilmem. «Ağa» zehir demek, bu da «ağa» işte.**

Çiftliğin adı **«Aliye Hanımın Çiftliği»** dir, Aliye Hanımı kimse bilmez; kimdir, necidir? Çiftliğin adı **«İzzettin Özgiray Çiftliği»** dir, İzzettin Özgiray'ın kim olduğunu, nasıl bir yaratık olduğunu, nerden yiyip, nerden sulandığını köyün on yıllık öğretmeni bilmez! Bu, ne güzel ağalık, ne güzel mülkiyet hakkı! Mülk orda; siz Avrupalarda, İstanbullardasınız. Kazanan başka, yiyen sizsiniz. **«Bu düzeni kökünden değiştireceğiz»** diyenlerin de, kolunu, kanadını, **«burnunu»** kırarsınız, olur gider.

Hayır! Bu böyle olup geldi ama, böyle olup gitmeyecektir. Hırsızlıkların hesabı sorulacak, hırsızların elindeki hırsızlık mallar - mülkler alınıp, esas üretimi yapanın eline ve denetimine verilecektir.

Bütün bu keşmekeş, yarınki demokratik halk iktidarında olmayacaktır.

Muhtar Muhtaç Göngeç (eli bastonlu) ve Kilise Köylüleri ağa ile nasıl mücadele edileceğini tartışıyorlar.

Oyuna getirilen çay ekicileri fiilen direniyor!

Geçen hafta gazetelerin köşelerine sıkıştırılmış önemsiz(!) bir haber vardı. Habere göre çay üreticileri Pazar çay fabrikasını taşlamışlardı. Ertesi gün verilen habere göre de Ardeşen Çay Fabrikası 1500 çay üreticisi tarafından işgal edilmiş, işçiler dışarı çıkarıldıktan sonra fabrika müdürü rehin olarak içeride alakonulmuştu. İşgalci üreticiler «maval dinlemeye» pek yanaşmadıkları için yapılan yatıştırıcı konuşmanın pek etkisinde kalmadılar. Ve diğer fabrikaları da işgal ettiler.

ÇAY ÜRETİCİSİ KİMDİR?

Ülkemizde çayın çok kısa bir geçmişi vardır. Bundan 30 yıl kadar önce dikilen tek tük çay fidanları Karadenizli halka ışık serpmiş, 15-20 yıl önce de RİZE ve dolayında çay üretimi planlanmıştır. Gerçekten çayın ne olduğunu bilmeyen yöre halkına üretimi kabul ettirmek haylice zor olmuştur. Halk mısır ekimi ve fındık üretimi ile meşgul olurken (ki bu üretimler özellikle Rize halkına zararına malolmaktaydı) tarımsal devrim anlamına gelen çay üretimine geçerken kuşkuya kapılmış, benimseyememiştir. Ne var ki o günlerde Devlet, üretimi teşvik amaciyle tarlaların çay ekimine hazır hale getirilmesi için kredili yardımlarda bulunmuş, halk mısır ve fındık bahçelerini yokederek yerine çay tohumu ekmiştir. Böylece Rize'de çay üreticisi doğmuştur.

Çayın ürününden yararlanabilmek için en az üç yıl beklemek gereklidir. Yani çay eken üretici ancak üçüncü yılın sonunda, o da %50 randıman alarak faydalanabilmektedir. Tam randıman için enaz beş yıl beklemek lazımdır. Bu süre içinde diğer ürünlerden de yararlanma olanakları ortadan kalkmaktadır. Çay üreticisi bu kadar büyük rizikoya neden girmiştir?

TEKEL'İN ÇAY SOYGUNU

Türkiye'de tütün ve pamuk soygunları olmaktadır. Bunlar az da olsa bazı eylemleri yarattıklarından kamuoyunca iyi bilinmektedir. Bununla birlikte Türk kamuoyunun henüz bilmediği, Rize ili sınırları arasına sıkışmış büyük çay soygunu yapılmaktadır. Şöyle ki:

Yukarıda değindiğimiz büyük rizikolara giren çay üreticisi, tarlasından kendi emeği ile yada başkalarını çalıştırarak topladığı bir kilo yaş çayı TEKEL'e 300 kuruş karşılığında satmaktadır. Bilindiği gibi 4 kg yaş çaydan 1 kg kuru çay elde edilmektedir. Yani TEKEL piyasada 40 ila 60 TL arasında sattığı beher kilogram çay için üreticiye 12 lira vermektedir. Uzmanların hesaplr alarına göre, bir kilogram çay, tüm fabrikasyon masrafları da dahil edilmek suretiyle 18.50 TL ye mal olmaktadır. Buna karşılık TEKEL %100-150 arasında kâr sağlamaktadır. Çay üreticisi ise 1 kg. taze çaydan net olarak 3 lira kazanmamaktadır. Çünkü, çayın bir de toplama masrafı vardır. Sabahın saat 6'sından akşamın 18'ine kadar çalışan bir üretici yada çay toplama işçisi ancak 20 kilogram çay toplayabilmektedir. 12 saat çalışan bir işçiye en az 40 lira civarında bir para ödenmektedir. Şu hale göre, bir kilogram çay için 2 lira da toplama işçiliği olarak ayrılacaktır. Geriye kalan 100 kuruş üreticinin eline geçen net miktardır. Yani toprağın kirasıdır.

POLİTİKACI ÇAY'A DA BURNUNU SOKUYOR

Rize'de adaylığını koyan politikacının kazanma nedeni çaydır denebilir. Hangi politikacı daha inandırıcı palavra sıkabilirse, hangi politikacı çay fiyatlarını garanti edebilirse o rahatlıkla Meclis'ten içeri adım atabilir. Gerçekten parti propogandaları hep çay üzerine yapılmış, üreticinin çayı değerlendirileceğine dair söz verilmiştir.

Çay normal olarak 2,5 yaprak olarak işlenebilmektedir. Politikacı bu konuda oldukça büyük tavizler vermiştir. Bunun sonucu olarak da çay 3,5 yaprak olarak alınmaya başlanmıştır. Bu uygulama epeyce bir süredenberi yapılmaktadır. Şimdi ise politikacı seçilip yerini almış, üretici 2,5 yaprakla başbaşa bırakılmıştır. TEKEL 2,5 yapraktan fazla çay satınalmamaktadır. Bu durum, çaydan kazanılanın en az % 50 düşmesi demektir. Öte yandan çay fiyatları sabit tutulmuş, TEKEL, kârını artırdıkça artırmıştır. Halk elbette ki Rize'de de uyanmıştır. Devletin eline geçen paraların fertlere iletilerek zenginler yaratıldığı ora halkınca da bilinmektedir. Halk ise angarya derecesinde çay üretimi yapmak zorunda bırakılmıştır.

VE RİZEDE DE HALK VARDIR!

Rize'de çay üretimi neredeyse bir külfete dönüştürülmüştür. Birçok üretici aileleri önceden yaptıkları tarımı değiştirdikleri için pişmandırlar. Ama ne yazık ki dönüş de kolay değildir. Bu durumda yapılacak nedir? Halk yurt ekonomisine katkıda bulunduğu için ceza mı çekecektir? Politikacı kendi keyfindedir. TEKEL halkı müşkül durumlara sokacak kararlar vermektedir. Sömürü alabildiğine yaygınlaşmıştır. Halk ise bu gerçekleri öğrenmiştir. Sömürüye karşı çıkmak zorundadır. Ve bu zorlama ile halk fabrikaları işgale yönelmiştir. İşgalci üreticileri devletin zoru ile fabrikadan dışarı çıkarmak hiçbir zaman hal çaresi değildir. Üreticinin hakkını vermek zorunludur. Üretici bu eyleme girdikten sonra kolay kolay durmayacaktır. Sorunları çözüme bağlanmadığı sürece Hükümetin hoşuna gitmeyen bu eylemlere sık sık rastlamak mukadderdir. Artık çay üreticisi, tütün ekicisi, pamuk ekicisi gibi uyanmış, kendi hak ve sorunlarına sahip çıkmaya başlamıştır. Bu gelişim doğaldır. Aksini düşünmek politikacının dar kafasına özgedir.

Direnen çay üreticisini hep birlikte destekleyelim...

İnsanlık Büyük Bir Devrin

LENİN 100 YAŞINDA

BU hafta bütün dünya, **insanlık tarihinin en büyük devrimlerinden birine önderlik etmiş, onu zafere ulaştırmış bir insanı saygıyla anmaktadır: Devrimci, düşünür ve devletadamı Viladimir İlyiç Lenin.**

Lenin'in düşünceleri benimsensin yada benimsenmesin, sosyalist olsun yada olmasın, herkes, dünyada yepyeni bir çığır açan bu devrimcinin müstesna yerini kabul etmek zorundadır. Çünkü, tasvip edilsin yada edilmesin, Lenin'in önderlik ettiği hareket, çağımıza damgasını vurmuş, milyarlarca insanı yepyeni ufuklara yöneltmiştir.

Onun içindir ki, Lenin, sadece Sovyetler Birliği'nde ve sosyalist ülkelerde değil, UNESCO'nun da kararıyla, bütün dünya ülkelerinde resmi törenlerle anılmaktadır. Lenin'in dünyada gördüğü ilgi ve saygı öylesine büyüktür ki, yine UNESCO'nun resmen açıkladığına göre, eserleri bütün dünya dillerine en fazla çevrilen ve yayınlanan düşünür de o'dur.

Asıl adı Ulyanov olan Lenin, 22 Nisan 1870'te Simbirsk (şimdiki Ulyanovsk)'te doğmuştur. Ağabeyi Aleksander, üniversite öğrencisi iken Narodnik'lere katılmış ve Çar Aleksander III'e düzenlenen bir suikastte yeraldığı için idam edilmiştir. Lenin'in devrimci olmasında bu olayın etkisi büyüktür, fakat o ağabeyi gibi populizmi değil, marksizmi seçmiştir.

Çar rejiminin keyfi yönetimini, büyük toprak sahiplerinin ve kapitalistlerin, sefaletin pençesindeki işçilere ve köylülere yaptığı zulmü yakından gören ve daha 17 yaşında iken marksist literatürü izlemeye başlayan Lenin, Kazan Üniversitesi'nde öğrenci iken, bir devrimci öğrenci hareketine katıldığı için tutuklanmış, önce sürgün edilmiş, daha sonra da polisin sürekli göz hapsine alınmıştır.

Lenin 1889-1893 yılları arasında Samara'da kalmış, disiplinli bir çalışmayla Marx ve Engels'in öğretilerini adamakıllı hazmederek devrimci görüşlerine kesinlik kazandırmıştır.

Ancak Samara devrimci eylemler için elverişsiz bir yer olduğundan, Lenin 1893 Ağustos'unda St. Peresburg'a gitmiş Sosyal - Demokrat öğrenci çevresiyle ve devrimci işçilerle ilişkiler kurmuştur.

Radikal bir ailenin çocuğu olan Lenin, ailesiyle birlikte

KAVGACI LENİN

1894'te Lenin çalışmalarının ağırlığını, Narodnik'leri hedef alan «Halkın Dostları Kimlerdir» isimli eserine vermiştir. Toplumda köylülüğü başlıca devrimci güç olarak gören ve devrimci aydınların köylere giderek çalışmalarını öneren Narodnik'lere karşı Lenin, Rusya'da ilk defa işçi sınıfının tarihi rolünü açıklamış ve işçi-köylü ittifakı fikrini ortaya atmıştır.

Aynı yıl, sansürden geçmiş dergilerde yazdıkları yazılarla marksizmi burjuvazinin çıkarlarına göre dejenere eden ve **«Legal Marksistler»** adını alan burjuva aydınlarına karşı da savaş açarak **«Narodizmin Ekonomik İçeriği ve Mr. Struve'un Kitabındaki Eleştirisi»**ni yazmıştır.

Lenin devrimci çalışmalara, misli görülmemiş bir enerji ve ihtirasla kendini vermiş, işçilere propaganda için çeşitli beyannameler, makaleler, broşürler yazmıştır. Bunların hepsinde işçilerin anlayabileceği açık ve sade bir dil kullanmağa özellikle dikkat etmiştir. Kısa zamanda, marksizm konusundaki derin bilgisi ve bu bilgileri Rusya gerçeğine uygulamada gösterdiği kabiliyet dolayısıyla Lenin St. Petersburg marksistlerinin lideri durumuna yükselmiştir.

1895 sonbaharında St. Petersburg marksistleri, **İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin Mücadele Birliği**'ni kurarak Rusya'da devrimci marksist bir işçi partisinin ilk çekirdeğini kurmuşlardır. Fakat bu kuruluş uzun ömürlü olmamış, aynı yılın Aralık ayında, Lenin başta olmak üzere, birliğin liderlerinden çoğu tutuklanmıştır. Lenin St. Petersbusg'ta tam 14 ay hapishanede kalmıştır. Ancak bu sürede de boş durmamış, el altından işçilere ulaştırılan birçok risaleler kaleme almıştır.

1897 Şubat'ında Lenin Sibirya'ya sürgün edilmiştir. Yenisey'deki Şuşensko Köyü'nde sürgün iken, daha önce, 1894 yılında St. Petersburg'taki devrimci eylemleri sırasında tanışmış olduğu Nadezmda Krupskaya ile buluşmuş ve 22 Temmuz 1898'de de ömrünün sonuna kadar beraber olacağı bu hayat ve mücadele arkadaşı ile evlenmiştir.

Lenin sürgündeyken parti programı ve ayrıca 30'dan fazla eser yazmıştır. Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi adlı eserini burada tamamlamıştır. Ayrıca, St. Petersburg, Moskova ve diğer ülkelerdeki Sosyal Demokrat'larla da devamlı ilişki kurmuştur.

Lenin sürgünde iken, 1898 Mart'ında Rus marksist örgütlerinin üyeleri Minsk'te toplanarak Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin kurulmasını kararlaştırmışlar ve bir merkez komitesi seçmişlerdir. Bu sırada, bazı başarılı grev hareketleri üzerine, Rus Sosyal Demokratlar'ından bir grup, sadece ekonomik mücadele verilmesini, işçilerin sadece daha yüksek ücret, daha kısa işgünü ve daha iyi çalışma koşulları için savaşmakla yetinmelerini önermiştir. Politik mücadelede inisiyatifi burjuvaziye bırakan ve işçi sınıfının devrimci rolünü hiçe sayan bu **«Ekonomistler»**e karşı da Lenin amansız bir mücadele açmış, 1899 yılında **işçi sınıfı hareketi içinde bu ilk «oportunist» tutuma karşı Rus Sosyal Demokratlarının Bir Protestosu ve Rus Sosyal Demokrasisinde Bir Geri Eğitim adlı eserlerini yazmıştır:**

Lenin sürgünde bulunduğu sırada, Rusya'da çar rejiminin korkunç baskısı yüzünden legal bir marksist parti çalışmasının imkansızlığını gördüğü için, bütün Rusya'daki Sosyal Demokrat komitelere ve devrimci marksizm prensiplerini benimsemiş gruplara seslenecek, onları parti kongresine hazırlayacak bir gazetenin projeleri üzerinde çalışmıştır.

ISKRA VE LENİN

1900 Ocak ayında sürgün cezası biten Lenin, Krupskaya ile birlikte Sibirya'dan ayrılmış, fakat kendisinin ne Moskova ve St. Petersburg'a, ne de diğer sanayi şehirlerine girmesine izin verilmediği için St. Petersburg yakınındaki Pskov'a yerleşmek zorunda kalmıştır. Ancak devrimci çalışmalarına orada da serbestçe devam etmek imkanını bulamadığı için Temmuz ayında Almanya'ya gitmiş ve **Iskra** (Kıvılcım)'yı yayınlamağa başlamıştır. Aynızamanda parti organizatörü görevini yapan Iskra ile Sosyal Demokratlar'ın teorik organı olan Zarya'da Lenin birçok makaleler yazmış, gazeteler gizlice Rusya içine sokularak dağıtılmıştır. 1902 ilkbaharında Lenin ve Iskra'nın diğer yazı kurulu üyeleri Londra'ya gitmiş, oradan da Cenevre'ye geçmiştir.

Bu arada köylülere hitaben bir broşür yazmış, yine açık ve sade bir dille yazılan bu broşür, parti programındaki fikirlerin yayılmasında ve açıklanmasında büyük rol oynamıştır.

1902'de Lenin, proleter marksist partinin kurulmasında ve onun işçi sınıfının öncü gücü haline gelmesinde en büyük rolü oynayan ünlü **Ne Yapmalı** adlı eserini yazmıştır.

PARTİ VE LENİN

Lenin'in kafasındaki parti, İkinci Enternasyonal partilerinden tamamen farklı, Rusya'da çarlığı ve kapitalizmi yıkmağa gerçekten muktedir tam devrimci bir işçi partisi idi. İşçi sınıfı hareketine öncülük edebilmek için parti, ileri devrimci teori ile marksist teori ile silahlandırılmalıydı. **«Devrimci teori olmadan devrimci hareket olamaz»** diyordu Lenin. Bu parti, merkez komitesinin emri altında askeri disiplinle çalışacak profesyonel devrimcilerden kurulu bir parti olacaktı.

Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin İkinci Kongresi 30 Temmuz - 23 Ağustos 1903 tarihlerinde Brüksel ve Londra'da toplanmıştır. Delegelerin çoğunluğunun Iskra'cılar olması Lenin'in gayretlerinin hiç de boşa gitmediğini göstermiştir. Program ve statülerde, bir istisnasıyla, tamamen Lenin'in görüşleri hakim olmuştur. Ancak partide ilk ciddi çatlak, üyelik meselesinden çıkmıştır. Martov ve kongre çoğunluğu, parti programını benimseyen, mali bakımdan partiyi destekleyen ve kişisel yardımda bulunan herkesin parti üyeliğine kabulünü savunurken, Lenin, üyelik için parti örgütlerinde bilfiil çalışılmasını şart koşmuştur. Aynızamanda proletarya diktatörlüğü için mücadeleyi partinin **başlıca görevi olarak kabul eden ve partinin Rusya'da sosyalist devrimin zaferi için çalışmasını öngören program da kongreye sunulmuştur. Merkez Komitesi ve Iskra yazı kurulu seçimlerinde Lenin'in adayları çoğunluğu kazanarak «Bolşevik»ler adını almışlar, azınlıkta kalan oportunistler ise «Menşevik» olarak isimlendirilmiştir. Böylece ikinci kongrede Lenin'in Bolşevik Partisi fiilen kurulmuştur. Lenin, Kongre'den sonra Menşevik'lerin tutumlarını eleştirmek üzere Bir Adım İleri, İki Adım Geri adlı** eserini yazmıştır.

İkinci Kongre'den sonra Bolşeviklerle Menşevikler arasındaki mücadele yıllar yılı amansızca sürüp gitmiştir. Buna rağmen Lenin partiyi dirayetle yönetmeğe devam etmiş, parti komitelerine değişen koşullara göre devamlı talimatlar vermiş, devrimci doğrultuda en doğru tavırların alınmasını sağlamıştır. Parti'nin 1905'teki üçüncü, 1906'daki dördüncü ve 1907'deki beşinci kongrelerine de başlıca raporları Lenin sunmuş, kongrelerde Bolşeviklerle Menşevikler arasında cereyan eden mücadeleler hakkında işçi kitlelerine gerekli bilgileri vermek üzere makaleler, broşürler yazmıştır.

1905 VE LENİN

1905-1907 Devrimi sırasında yazdığı Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasi'nin İki Taktiği adlı eserinde, diğer yazılarında olduğu gibi, partinin yeni taktik sorunlarını açmıştır. Partinin 1905 Nisan - Mayıs aylarında yaptığı üçüncü kongrede, köylülüğün devrimci eylemlerinin desteklenmesi, istibdada karşı ayaklanma arifesinde proletaryanın böyle bir harekete öncülük etmek üzere uyarılması kararlaştırılmış ve Lenin **«Devrimci Demokratik İşçi-Köylü Diktatörlüğü»** şiarını atmıştır.

1905 Devrimi, Lenin'in umduğundan da kısa zamanda patlak vermiş ve ona projelerini tamamen uygulama imkanı tanımamıştır.

1905 - 1907 devrimi, proletaryanın öncülük ettiği bir halk devrimidir. Ancak, işçi sınıfının Moskova ve diğer şehirlerdeki şiddetli mücadelesine, köylü kitlelerinin toprak sahiplerine karşı azimli direnişine rağmen devrim çarlık tarafından 1907'de ezilmiş, Lenin bunun üzerine tekrar Rusya'yı terketmek zorunda kalmıştır. Ancak, devrimin yenilgisi, Lenin'in mücadele azmini asla kıramamıştır. Enerjisini ve gücünü yeniden toplayarak, partiyi yeni bir devrime hazırlamak üzere yoğun bir çalışmaya girmiştir.

Reaksiyon yıllarında Lenin felsefi çalışmalara da zaman ayırmış ve başlıca felsefi eseri olan **Materyalizm ve Ampiriyokritisizm**'i yazmıştır. Bu eserinde Lenin, felsefe ile politika arasında yakın ilişkiyi ortaya koyarak marksizmin, bilimsel teori ile devrimci pratiğin bütünü olduğunu ispatlamıştır.

1912'de Prag'da toplanan Bolşevikler Konferansı, Menşevik tasfiyecilerin partiden atılmasını kararlaştırmış, ayrıca parti üyelerini tasfiyeci eğilimlere karşı uyarmış, bütün çabaların parti organizasyonlarının yenilenmesi ve güçlendirilmesi üzerine teksif edilmesini istemiştir.

Lenin'in desteğiyle 1912'de St. Petersburg işçileri ilk Bolşevik günlük

ıciyi Anıyor

: 187

gazeteyi, Pravda (Gerçek)'y
lamağa başlamışlardır. Len
kuruluyla devamlı haberleşe
da'yı günü gününe yönetm
men hergün Pravda'ya yazı
Lenin'in yazıları Pravda'da
V. Frei, V. I. T., Pravdist,
çi, Okuyucu v.b. imzalarıyla
mıştır.

SAVAŞ V

1912 Haziran'ında Rusy
yakın olabilmek için Lenin
Krakov (Polonya)'a geçmiş
savaş patlayıncaya kadar o
mıştır. Savaş patlayınca Le
turya makamları tarafında
Hükümeti hesabına casusluk
dair uydurma bir itham üzeri
lanmış, ancak sonradan itha
sızlığı anlaşılarak serbest b
tır. Lenin, savaş sırasında, ç
emperyalist savaşa karşı i
mücadelesinin daha şiddetli
mesi gerektiğini görüyor, fak
turya'da buna imkan bulamı
amaçla İsviçre'ye geçmiş, ön
de, sonra Zürih'te olmak üz
san'a kadar orada kalmıştır.
1914'te Birinci Dünya Sa
layınca, İkinci Enternasyon
Avrupa sosyalist partileri ü
burjuva iktidarlarıyla mütare
rak ulusal çıkarlar adına sa
tavır takınmışlardır. Lenin, İ
ternasyonal partilerinin bu t
enternasyonal sosyalizme bir
larak nitelemiştir. Buna karş
juva iktidarlarıyla mütareke
den sol - kanat sosyalistleri
Eylül'ünde Zimmerwald, 1916
ında Kienthal'de yaptıkları k
ları desteklemiştir. 1'inci En
nal'in ihanetidir ki, 1919'da
Enternasyonal'in kuruluşuna
tır.
Bu dönemde Lenin, milli
runu ve milletlerinin kendi k
ni tayin hakkı üzerinde geniş
lar yapmış, partinin bu
programını geliştirmiştir. E
çarlık Rusyasının doğu halk
rındeki baskısına karşı cesa
vaşan ve milletlerin tam eşi
kendi kaderlerini tayin hakk
la savunan Lenin'in düşünc
ğuda Ulusal Kurtuluş Hare
de ışık tutmaktadır. (Bak: D
lusal Kurtuluş Hareketleri,
nin, ANT YAYINLARI)
Lenin bu arada, Kapitali
Yüksek Aşaması Emperyaliz
serini de yazarak, yirminci
başından itibaren kapitalizmi
yeni aşamayı gözler önüne s
Lenin'in bu eseri, Karl Ma
pital'inin devamı sayılmakta

DEVRİM VE

Rusya'da şubat 1917 bur
mokratik devrimi patlak ve
Lenin İsviçre'de bulunuyord
min başarıya ulaştığını ve
devrildiğini duyar duymaz Ru
Bolşevik'lere telgraf çekerek
bu dönemde karşı karşıya ka
runlarla ilgili çözümyollarını
miştir. Bir an önce Rusya'ya
için canatan Lenin, İngiltere v
sa kendisine vize vermedikleri
grup Bolşevik'le birlikte tek g

«Kuzey Rus.
ştur. Bunu
klediği Ami-
oğusunda bir
kurması iz-
onlar Viladi-
ve Tiflis de
na'yı işgal

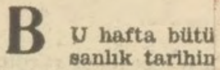
dize getir-
inli bir ordu
üş, 15 Ocak
in Kızıl Or.
et Hüküme-
tibaren bir
karşı - ihti.
18 Aralığın.
k'ta yakala-
Ocak 1920'-
Polonya ye-
barışını im-
r. 1922'de de
erketmişler.

Vrangel'le-
ğü karşı -
vyetler Bir-
bancı güçler
rlerini çek-

yle tarımsal
vrimle hızlı
kısa sürede
güçleri ara-
e güç evre-

Devrim ve
Komünizmi»
re (1917 -
sağlam te-
nı amaçla-
kası (NEP)

nny Kaplan
yapılan su-
sağlığına
22 yılı baş-
artık yorul-
rdir. Ancak
abilecek bir
tavsiyeleri
mayıs ayı
yanına felç
utulmuştur.
elmekle be-
kün olama-
bazara rast-
yük devrim-
54 yaşında
lerini yum-

Devrim

DA

BU hafta bütü
sanlık tarihin
devrimlerinden birine önd
onu zafere ulaştırmış bir
gıyla anmaktadır: Devrim
ve devletadamı **Viladimir**

Lenin'in düşünceleri
yada benimsenmesin, sos
yada olmasın, herkes, dün
ni bir çığır açan bu devri
tesna yerini kabul etmek
Çünkü, tasvip edilsin yad
Lenin'in önderlik ettiği h
mıza damgasını vurmuş,
insanı yepyeni ufuklara y

Onun içindir ki, Le
Sovyetler Birliği'nde ve so
lerde değil, UNESCO'nun
la, bütün dünya ülkelerin
renlerle anılmaktadır. Len
da gördüğü ilgi ve saygı
yüktür ki, yine UNESCO'
açıkladığına göre, eserleri
ya dillerine en fazla çevril
lanan düşünür de o'dur.

Asıl adı Ulyanov ola
Nisan 1870'te Simbirsk (
yanovsk)'te doğmuştur. A
leksander, üniversite öğr
Narodnik'lere katılmış v
sander III'e düzenlenen b
yeraldığı için idam edilmiş
devrimci olmasında bu
büyüktür, fakat o ağabey
lizmi değil, marksizmi se

Çar rejiminin keyfi
büyük toprak sahiplerinin
listlerin, sefaletin pençesin
re ve köylülere yaptığı zu
dan gören ve daha 17 y
marksist literatürü izleme
Lenin, Kazan Üniversitesi'
iken, bir devrimci öğrenci
katıldığı için tutuklanmış,
gün edilmiş, daha sonra da
rekli göz hapsine alınmıştı

Lenin 1889-1893 yılları
Samara'da kalmış, disiplin
mayla Marx ve Engels'in
adamakıllı hazmederek de
rüşlerine kesinlik kazandı

Ancak Samara devrim
için elverişsiz bir yer oldu
nin 1893 Ağustos'unda St.
gitmiş Sosyal - Demokrat
resiyle ve devrimci işçile
kurmuştur.

kabul eden ve
yalist devrimin
öngören prog-
ulmuştur. Men-
yazı kurulu se-
layları çoğunlu-
ik»ler adını al-
n oportunistler
isimlendirilmiş.
ngrede Lenin'in
kurulmuştur.
ra Menşevik'le-
mek üzere Bir
Geri adlı eserini

sonra Bolşevik-
ndaki mücade-
a sürüp gitmiş.
in partiyi dira-
m etmiş, parti
koşullara göre
ermiş, devrimci
tavırların alın-
Parti'nin 1905'-
i dördüncü ve
elerine de baş-
nmuş, kongre-
enşevikler ara-
ücadeleler hak-
gerekli bilgileri
ler, broşürler

5 VE LENİN

sırasında yaz-
rimde Sosyal
ktiği adlı ese-
a olduğu gibi,
sorunlarını aç-
Nisan - Mayıs
ncü kongrede,
lemlerinin des-
karşı ayaklan-
anın böyle bir
k üzere uyarıl-
e Lenin **«Dev-**
Köylü Diktatör-

n'in umduğun-
tlak vermiş ve
en uygulama

ni, proletarya-
alk devrimidir.
oskova ve di-
mücadelesine,
k sahiplerine
rağmen dev-
907'de ezilmiş,
krar Rusya'yı
nıştır. Ancak,
in'in mücadele
ştır. Enerjisini
layarak, parti-
rlamak üzere
miştir.

a Lenin felsefi
yırmış ve baş-
ateryalizm ve
nıştır. Bu ese-
olitika arasın-
ya koyarak
ri ile devrimci
nu ispatlamış.

lanan Bolşe-
evik tasfiyeci-
ı kararlaştır-
ni tasfiyeci e-
bütün çabala-
rının yenilen-
üzerine tek-

1912'de St.
lşevik günlük

ciyi Anıyor

: 1870 - 1970

gazeteyi, Pravda (Gerçek)'yı yayınlamağa başlamışlardır. Lenin, yazı kuruluyla devamlı haberleşerek Pravda'yı günü gününe yönetmiştir. Hemen hergün Pravda'ya yazı yazmıştır. Lenin'in yazıları Pravda'da V. Ilyin, V. Frei, V. I. T., Pravdist, İstatistikçi, Okuyucu v.b. imzalarıyla yayınlanmıştır.

SAVAŞ VE LENİN

1912 Haziran'ında Rusya'ya daha yakın olabilmek için Lenin Paris'ten Krakov (Polonya)'a geçmiş ve büyük savaş patlayıncaya kadar orada kalmıştır. Savaş patlayınca Lenin Avusturya makamları tarafından, Çarlık Hükümeti hesabına casusluk yaptığına dair uydurma bir itham üzerine tutuklanmış, ancak sonradan ithamın asılsızlığı anlaşılarak serbest bırakılmıştır. Lenin, savaş sırasında, çarlığa ve emperyalist savaşa karşı işçi sınıfı mücadelesinin daha şiddetli sürdürülmesi gerektiğini görüyor, fakat Avusturya'da buna imkan bulamıyordu. Bu amaçla İsviçre'ye geçmiş, önce Bern'de, sonra Zürih'te olmak üzere 9 Nisan'a kadar orada kalmıştır.

1914'te Birinci Dünya Savaşı başlayınca, İkinci Enternasyonal'e bağlı Avrupa sosyalist partileri ülkelerinin burjuva iktidarlarıyla mütareke yaparak ulusal çıkarlar adına savaşçı bir tavır takınmışlardır. Lenin, İkinci Enternasyonal partilerinin bu tutumunu enternasyonal sosyalizme bir ihanet olarak nitelemiştir. Buna karşılık, burjuva iktidarlarıyla mütarekeyi reddeden sol - kanat sosyalistlerinin 1915 Eylül'ünde Zimmerwald, 1916 Nisan'ında Kienthal'de yaptıkları konferansları desteklemiştir. 1'inci Enternasyonal'in ihanetidir ki, 1919'da Üçüncü Enternasyonal'in kuruluşuna yolaçmıştır.

Bu dönemde Lenin, milliyetler sorunu ve milletlerinin kendi kaderlerini tayin hakkı üzerinde geniş çalışmalar yapmış, partinin bu konudaki programını geliştirmiştir. En başta çarlık Rusyasının doğu halkları üzerindeki baskısına karşı cesaretle savaşan ve milletlerin tam eşitliği ve kendi kaderlerini tayin hakkını ısrarla savunan Lenin'in düşünceleri Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri'ne de ışık tutmaktadır. (Bak: Doğuda Ulusal Kurtuluş Hareketleri, V. I. Lenin, ANT YAYINLARI)

Lenin bu arada, **Kapitalizmin En Yüksek Aşaması Emperyalizm** adlı eserini de yazarak, yirminci yüzyılın başından itibaren kapitalizmin girdiği yeni aşamayı gözler önüne sermiştir. Lenin'in bu eseri, Karl Marx'ın Kapital'inin devamı sayılmaktadır.

DEVRİM VE LENİN

Rusya'da şubat 1917 burjuva demokratik devrimi patlak verdiğinde Lenin İsviçre'de bulunuyordu. Devrimin başarıya ulaştığını ve çarlığın devrildiğini duyar duymaz Rusya'daki Bolşevik'lere telgraf çekerek partinin bu dönemde karşı karşıya kaldığı sorunlarla ilgili çözümyollarını göstermiştir. Bir an önce Rusya'ya dönmek için çabalayan Lenin, İngiltere ve Fransa kendisine vize vermedikleri için, bir grup Bolşevik'le birlikte tek geçiş yolu olan Almanya üzerinden Rusya'ya hareket etmiş, ve on yıllık bir ayrılıktan sonra 3 Nisan 1917'de Petrograd'a varmıştır. 4 Nisan'da yapılan bir Bolşevik toplantısında da ünlü **Nisan Tezleri**'ni açıklamıştır. Bu tezlerinde Lenin, burjuvaziyi iktidara getiren burjuv.. - demokratik devriminden sosyalist bir devrime barışçı yoldan geçmek için yol göstermektedir. Rusya'ya döndüğü andan itibaren Lenin kendisini tamamen devrimci çalışmalara vermiş, parti merkez komitesinin, Pravda yazı kurulunun ve Petrograd Bolşevik örgütünün yönetimini doğrudan doğruya üstlenmiştir. Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin Petrograd ve Bütün Rusya konferansları, onun yönetimi altında yapılmıştır. Petrograd'da işçilerin, askerlerin ve bahriyelilerin çeşitli miting ve yürüyüşlerinde bıkıp usanmadan kitlelere hitap etmiştir. Kitleleri Bolşevik saflarına çeken bu olağanüstü çabalar karşısında geçici hükümet Lenin'i tutuklama kararı almış, ama Lenin izini kaybederek Petrograd civarında bir kulübede gizlenmeğe muvaffak olmuştur. Kaçak yaşadığı bu günlerde de Lenin boş durmamış, **Devlet ve Devrim**'i yazmıştır. Bir süre sonra kulübede saklanması tehlikeli hale geldiği için bu defa ateşçi kılığına girerek bir lokomotifle Finlandiya'ya geçmiştir. 1917 Ağustos'unda Petrograd'da yapılan partinin altıncı kongresini de Lenin gizlendiği yerden yönetmiş, kongre barışçı yoldan işçi sınıfının iktidara gelmesinin mümkün olamayacağını dikkate alarak karşı - devrimci burjuvazi ve toprak sahipleri iktidarını devirmek üzere partinin silahlı ayaklanmaya hazırlanmasını kararlaştırmıştır.

LENİN 40 YAŞINDA
— Sürgünde bir devrimci —

1917 sonbaharında devrimci bunalım başgöstermiş ve Lenin gizlice Petrograd'a gelerek bizzat ayaklanma hareketinin başına geçmiştir.

10 - 16 Ekim tarihlerinde parti merkez komitesinde silahlı ayaklanma konusu tartışılmış ve silahlı ayaklanmanın organize edilmesi yolunda Lenin'in getirdiği tarihi öneriler, Kamenev ve Zinovyev'in muhalefetine, Troçki'nin geciktirici tutumuna karşılık çoğunlukla kabul edilmiştir. 10 Ekim'de Lenin'in başkanlığında bir politbüro, 16 Ekim'de de Devrimci Askeri Merkez teşkil edilmiştir. Lenin'in önerisi üzerine İkinci Sovyetler Kongresi'nden bir gün önce 24 Ekim'de ayaklanma başlatılmış ve 25 Ekim'de kesin zafere ulaşmıştır.

Dünya tarihinde dönüm noktası teşkil eden bu sonuç, 650 delegesinden 400'ünü Bolşevik'lerin teşkil ettiği İkinci Sovyetler Kongresi'nde ilan edilmiş, kongre ayrıca Lenin'i Halk Komiserleri Konseyi başkanlığına getirmiştir.

İkinci Sovyetler Kongresi'nde alkışlar arasında kürsüye çıkan Lenin'in ilk sözleri şunlar olmuştur:

IKTIDARDA LENİN

— Şimdi sosyalist düzenin kurulmasına geçiyoruz.

Sonra bizzat kaleme aldığı «**Barış Üstüne Karar**»ını okumuş, işçi ve köylü hükümeti adına savaşan halklara ve onların hükümet.. rine adil ve demokratik bir barış için görüşmeler teklif etmiştir. Bunu yine ünlü «**Toprak Üzerine Karar**» izlemiş, bütün mülkiyet kamuya maledilmiştir.

Lenin, sosyalist düzenin kurulmasıyla ilgili temel programını uygulamak için «**Barışa Öncelik**» tanınmasını gerekli görüyordu. Almanya ile barış mutlaka gerçekleştirilmeliydi. 3 Mart 1918'de **Brest - Litovsk** Barış Anlaşması imzalanmıştır.

Barış uzun sürmemiş, müttefiklerinin ve karşı - ihtilalin yardımıyla Almanlar, Sovyet Hükümeti'ni yıkmak üzere harekete geçmişlerdir, Arkhangelsk ve Murmansk'ta Fransız ve İngilizlerin desteğiyle bir «**Kuzey Rusya Hükümeti**» kurulmuştur. Bunu 1918'de İngilizlerin desteklediği Amiral Kolçak'ın Volga'nın doğusunda bir «**Geçici Rusya Hükümeti**» kurması izlemiştir. Öte yandan Japonlar Viladivostok'u, Almanlar Bakû ve Tiflis de dahil olmak üzere Ukrayna'yı işgal etmişlerdir.

Lenin, karşı - ihtilali dize getirmek üzere güçlü ve disiplinli bir ordu kurulmasını gerekli görmüş, 15 Ocak 1918'de «**İşçi ve Askerlerin Kızıl Ordusu**» kurulmuştur. Sovyet Hükümeti, 1919 ilkbaharından itibaren bir milyon kişilik bir orduyla karşı - ihtilale hücuma geçmiştir. 1918 Aralığında Amiral Kolçak İrkutsk'ta yakalanarak kurşuna dizilmiştir. Ocak 1920'de Ukrayna'ya saldıran Polonya yenilgiye uğramış ve Riga barışını imzalamak zorunda kalmıştır. 1922'de de Japonlar Viladivostok'u terketmişlerdir.

Böylece Kolçak'ların, Vrangel'lerin, Denikin'lerin yürüttüğü karşı - ihtilal bertaraf edilmiş, Sovyetler Birliği'ne müdahale eden yabancı güçler Rus topraklarından askerlerini çekmek zorunda kalmışlardır.

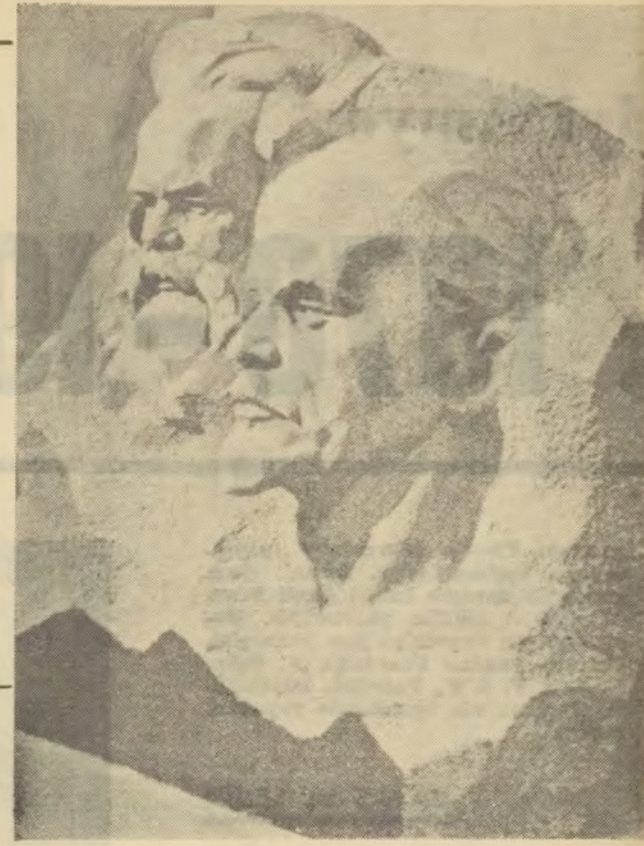
Devrim öncesi bütünüyle tarımsal bir ülke olan Rusya'nın devrimle hızlı bir biçimde sanayileşerek kısa sürede en önde gelen endüstriyel güçleri arasında yeralması, çeşitli ve güç evrelerden geçmiştir.

Ekim devresi öncesi, Devrim ve hemen ardından «**Savaş Komünizmi**» olarak adlandırılan devre (1917 - 1921)... [illegible]ları, rejimin sağlam temeller üzerine oturtulmasını amaçlayan yeni ekonomi politikası (NEP) izlemiştir.

30 Ağustos 1918'de Fanny Kaplan adında bir kadın tarafından yapılan suikastte yaralanan Lenin, sağlığına tekrar kavuşmuşsa da, 1922 yılı başlarında doktorları Lenin'e artık yorulmamasını tavsiye etmişlerdir. Ancak yaratılışı itibariyle boş durabilecek bir insan olmayan Lenin bu tavsiyeleri dinlememiştir, aynı yılın mayıs ayı başında vücudunun sağ yanına felç gelmiş, bir süre de dili tutulmuştur. Sağlığı zaman zaman düzelmekle beraber, kesin tedavisi mümkün olamamış, 1924 yılı ocak ayının pazara rastlayan 21. günü, çağın büyük devrimcisi Viladimir İlyiç Lenin, 54 yaşında olduğu halde hayata gözlerini yummuştur.

Proletaryanın bağımsız örgütlenmesi ve devrimci harekette "iktidar„ sorunu

V. İ. LENİN

SONSÖZ

III. DİTATORYANIN KABA BURJUVA YORUMU VE MARX'IN DİKTATORYA ÜZERİNE GÖRÜŞLERİ

Mehring, Marx'ın 1848'de Die Neue Rheinische Zeitung'daki makalelerinin yayımına koyduğu notlarında, bu gazetede çıkanların aşağıdaki serzenişlerle burjuva basınını altüst ettiğini söylüyor. Die Neue Rheinische Zeitung «Demokrasi elde etmek için bir diktatoryaya derhal girişmeyi» istemekle suçlandı. (Marx, Nachlass, Vol. 111, P. 53) Kaba burjuva görüş açısına göre diktatorya ve demokrasi kavramları birbirinden bağımsızdır. Sınıf mücadelesi teorisini anlamıyan ve siyasal arenada yalnızca çeşitli burjuva çevrelerinin ve kliklerinin güdük kavgasını görmeğe alışmış olan burjuva, diktatoryayı, bütün özgürlüklerin, bütün demokrasi güveneceklerinin kaldırılması ve her çeşit tiranlık olarak, yani diktatörün kişisel menfaatleri için iktidarı her çeşit kötüye kullanması olarak tasavur eder. Gerçekten, Vperyod ve Proletary'deki diktatorya sloganına atıfta bulunarak, Lenin'i «şansını deneme ihtirasıyla fikri sabit içinde olduğu» (yeni Iskra'da açtığı «yeni kampanya»da) sonucuna varan Martinov'umuzun yazılarında hakim olan, tümüyle bu kaba burjuva görüşüdür. (Iskra, numara 103, sayfa 3, sütun 2) Sınıf diktatoryası kavramının kişisel diktatoryadan, demokratik diktatorya görevlerinin sosyalist diktatoryadan ayrılışını, Martinov'a açıklamak için, D.N.R.Z.'daki görüşlerin üzerinde durmak yararlı olacaktır.

14 eylül 1848 tarihli D.N.R.Z. şöyle diyor:

> «Bir devrimden sonra devletin her geçici örgütlenişi, diktatoryayı, enerjik bir diktatoryayı gerektirir. Baştan beri Kamphausen'in (14 mart 1848'de başbakan olan) diktatörce davranmadığından, eski kurumları derhal yıkmadığından, kalıntılarını tasfiye etmediğinden yakındık. Ve bay Kamphausen anayasa düşlerine daldığında, devrilen parti (yani gerici parti) bürokrasi ve ordu içinde durumunu güçlendiriyor, şurda burada açık mücadeleye başlama cüretini gösteriyordu.»

Mehring'in yerinde olarak belirttiği gibi, bu birkaç söz, Kamphausen'in kabinesi üzerine D. N. R. Z.'da çıkan uzun makalelerde ortaya konanların tümünü birkaç cümleyle özetlemektedir. Bu sözlerle Marx ne demek istemektedir? Şunları: Geçici devrimci hükümetin diktatörce davranması gerektiğini (Iskra diktatörlük sloganına karşı kaçak dövüştüğünden beri, böyle bir ifadeyi bütünlüğü içinde kavraması imkansızdır.), ve böyle bir diktatoryanın görevinin eski kurumların kalıntılarını yok etmek olduğunu (Özetle, R.S.D.İ.P. III. Kongresinde mücadele konusunda alınan kararlar, yukarıda belirttiğimiz gibi, konferansın kararları dışında kalmıştır)... Üçüncü ve son olarak, bu sözler Marx'ın bir devrim ve düpedüz iç savaş döneminde burjuva demokratlarının oyalayıcı «anayasa düşleri»nin yanlışlığını göstermektedir. Bu sözlerin anlamı D.N.R.Z.'da Marx'ın 6 haziran 1848'de yazdığı makalede iyicene açıklığa kavuşuyor:

> «Bir ulusal kurucu meclis ilkin aktif, aktif devrimci bir meclis olmalıdır. Fakat Frankfurt meclisi hükümetin hareket etmesine imkan vererek, parlemantarizm okul egzersizleriyle uğraşmaktadır? Bu meclisin en iyi gündemlerle, en iyi kanunlar yapmada önemli olgunluğa ulaşmayı başardığını farzedelim. Fakat hükümet bu sırada süngüyü gündeme hakim kılarsa, en iyi gündemin ve kanunların ne faydası olacaktır.»

Diktatorya sloganının anlamı budur. Buna dayanacak «kurucu meclisi toplama kararı», kesin zafer yada bizi «aşırı devrimci muhalefet partisi olarak kalmaya» çağıran kararlar karşısında, Marx'ın tavrının ne olacağını tahmin edebiliriz. Ulusların hayatındaki büyük meseleler ancak zor ile çözülür. Genellikle ilk önce gerici sınıflar şiddete baş vurur, ilkin onlar gündem üzerinde «süngüyü hakim kılar». Mesela Rus otokrasisi bunu her yerde, ülkenin her yanında, 9 ocaktan beri sistematik ve sürekli olarak yapmaktadır. Böyle bir durum doğup, süngü politik gündemin üstünde gerçekten yer aldıktan, ayaklanma gerekli ve acil olduktan sonra anayasal düşler ve parlamanterizmin okul egzersizleri, burjuvazinin devrimi saptırmasının, burjuvazinin devrime yönelme sebeplerinden «caymasının» yer aldığı bir sahne olur. Gerçek devrimci sınıf, o zaman, diktatorya sloganını kesinlikle geliştirmek zorundadır.

Bu diktatoryanın görevleri meselesi üzerine Marx D.N.R.Z.'da aşağıdakileri yazmıştı:

> «Ulusal meclis mutlakiyetçi hükümetin bütün geriel çabalarına karşı diktatörce hareket etmelidir. Ve ancak o zaman, bütün süngüler ve dipçikleri parçalıyacak bir güç olan genel kamu oyu kazanabilir... Ama bu meclis Alman halkını peşinden sürüklemek veya halkın peşinden sürüklenmek yerine halkın canını sıkmaktadır.»

Marx'a göre, ulusal meclis «Almanya'da mevcut rejimde halkın egemenliği ilkesiyle çelişen herşeyi tasfiye etmek» zorunda kalacaktı; ondan sonra «devrimde kazanılmış halk egemenliğinin dayandığı devrimci zemin savunulmak ve bütün saldırılara karşı korunmak zorunda kalınılacaktı.»

Sonuç olarak, 1848'deki devrimci hükümet yada diktatoryadan önce, Marx'ın koyduğu görevler, öz olarak; herşeyden önce demokratik devrimi ifade eder. Yani, karşı devrime karşı direnme ve halk egemenliği ile çelişen herşeyin fiilen ortadan kaldırılması. Bu devrimci - demokratik diktatoryadan başka birşey değildir.

İlerliyelim: Marx'a göre hangi sınıflar bu görevi (halk egemenliği ilkesini sonuna kadar etkin kılmak ve karşı - devrimin saldırısını savuşturmak), yerine getirebilir ve getirmelidir? Marx, «halk» diyor. Bununla birlikte, «halk»ın birliği ve halk arasında sınıf mücadelesinin var olmadığı hakkındaki, küçük burjuva hayalleriyle Marx'ın her zaman insafsızca mücadele ettiğini biliyoruz. Marx «halk» kelimesini kullanırken, sınıf farklılıklarını örtmemekte, fakat devrimi sonuna kadar götürebilecek belirli unsurların birleşmesinden söz etmektedir.

Berlin proletaryasının 18 marttaki zaferinden sonra D.N.R.Z. devrimin sonuçlarının ikiliğinden söz etmektedir.

> «Bir yandan, halkın silahlanması bir araya gelme (örgütlenme) hakkının ve halk egemenliğinin fiili olarak kazanılması, diğer yanda monarşinin, muhafaza edilmesi ve Kamphausen - Hansemann kabinesinin, yani büyük burjuvazi temsilcileri hükümetinin muhafaza edilmesi. Demek ki, devrimin sonuçları ikili olmuş, ve kaçınılmaz olarak bir kopmaya yönelmek zorunda kalmıştır. Halk zafere ulaşmış, gerçekten demokratik nitelikte özgürlükler kazanmıştır. Ama doğrudan iktidar kendi ellerine değil, büyük burjuvazinin eline geçmiştir. Tek kelime ile, devrim tamamlanmamıştır. Halk büyük burjuvazinin hükümeti oluşturmasına müsaade etmiş, ve büyük burjuvazi derhal eski Prusya asillerine ve bürokrasiye ittifak teklif ederek, objektif tiynetlerini ortaya dökmüşlerdir. Arnim, Canitz ve Schwerin kabinede biraraya geldi.»

> «Daha baştan karşı devrimci olan büyük burjuvazi, halktan, yani işçilerden ve demokratik burjuvaziden korkarak, gericilerle tutucu bir ittifaka katılmıştır.»

Bunun için yalnızca «kurucu meclisi toplama kararı» değil, devrimin kesin zaferi için kurucu meclisin fiilen toplanması da yeterli değildir! Hatta silahlı mücadelenin kısmi zaferinden sonra da (8 mart 1848'de Berlin işçilerinin askeri birlikler üzerindeki zaferi) «tamamlanmamış» ve bitmemiş bir devrim mümkündür. Devrimin nihai tamamlanması neye bağlıdır? İktidarın kimin eline geçtiği meselesine bağlıdır. Petrunkevich'lerin mi, Rodichev'lerin mi? Yani Kamphausen'ler ve Mahsemann'ların mı, yoksa halkın, yani işçilerin ve demokratik burjuvazinin ellerine mi? İlk şıkta burjuvazi iktidarı elde edecek - proletarya ise «eleştiri özgürlüğü»nü, «bir aşırı devrimci muhalefet partisi olarak kalma»

TEMEL ÇELİŞME: Bir süreçteki fenomenin başından sonuna kadar var olan ve değişiminin temel nedeni olan çelişme. Fenomenin öz gelişimini sağlayan temel neden.

Felsefi anlamdaki bu tanımın yanısıra, tarihi materyalizmde temel çelişme, bir üretim biçiminin başından sonuna kadar var olan ve üretim biçiminin yeni bir üretim biçimine dönüşümünün temel nedeni olan çelişmedir.

Tarihi materyalizmdeki bu temel çelişme ekonomi politik açıklamayla, üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki çelişmedir. Yani bir üretim biçimine dönüşümünün temel nedeni üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki çelişmedir.

Kapitalist üretim biçiminin de temel çelişmesi yine üretim ilişkileri ile üretim güçleri arasındadır. Ve bu, özel olarak, «üretimin toplumsal karakteri ile mülk edinmenin özel niteliği arasındaki çelişme kapitalizmin temel çelişmesidir,» diye anlatılır. Yani üretim güçleri kollektif olarak bir üretim yapmakta, fakat bu ürünler bazı özel kişilerin mülkiyetinde toplanmaktadır. Başka bir deyişle, üretim ilişkilerinin özel kişilere verdiği ürün, üretim güçleri tarafından ortaklaşa üretilmiştir. İşte bu durum, üretim güçleriyle, üretim ilişkilerinin arasında uzlaşmaz bir çelişme oluşturmaktadır. Kapitalizmin başından sonuna kadar var olan ve yeni bir üretim biçimine dönüştürecek olan temel çelişmedir.

Birçok dergi ve konuşmalarda geçen temel çelişme emekle sermaye arasındadır sözü hatalı olup, emekle sermaye arasındaki çelişiklik temel çelişme olmayıp, temel çelişmenin bir yansımasıdır.

Emperyalizm diye ayrıca bir üretim biçimi söz konusu olmadığı için, emperyalizm döneminde de temel çelişme aynıdır.

TALİ ÇELİŞMELER: Temel çelişmenin dışında kalan uzlaşabilir veya uzlaşamaz olan bütün çelişmelere tali çelişmeler denir.

BAŞ ÇELİŞME: Tali çelişmeler arasında çözülmesi öncelik kazanan, diğerlerinden daha belirgin olarak ortaya çıkan çelişmedir. Örneğin, emperyalizmle geri ülkeler arasındaki çelişme, kapitalist üretim biçiminin başından sonuna kadar varolmayan, fakat geri ülkeler için çözülmesi öncelik kazanan bu çelişme baş çelişmedir.

23 Nisan, «Halk Egemenliği» ilkesinin 50. yıldönümü... Bir anlamda «tamamlanmamış» bir demokratik devrim olarak kalan, Birinci Kurtuluş Savaşı'nın bilimsel sosyalist açıdan sınıfsal tahlilinin yapılması, başarısızlık nedenlerinin tesbit edilmesi, proleter sosyalistlerinin acil görevlerindendir.

Halk egemenliğinin 50. ve Lenin'in 100. yılında, «İki Taktik»in Türkçe çevirisinde çıkmamış olan «Sonsözü»nün üçüncü bölümünü sunuyoruz. (Çıkmayan diğer bir bölüm de, «Bir Devrim Döneminde Bir Aşırı Muhalefet Partisi Olmanın Anlamı Nedir?» dir.) Bilindiği gibi, Lenin'in demokratik devrim üzerine geliştirdiği görüşlerin teorik köklerinden biri de, Marx'ın 1848'de Die Neue Rheinische Zeitung (Yeni Ren Gazetesi)'ta geliştirdiği görüşlerdir. Sunduğumuz yazıda Lenin, Marx'ın devrimin başarısında devrimci demokratik halk diktatoryasının gerçekleşmesinin kesin rol oynayacağı görüşüne, karşı - devrimle aktif mücadelenin gerekliliği, devrimci iktidar elde edilmeden bir takım «anayasa düşlerinin» hayalcilik olacağı, «halk» kavramının açılması, 1848 Alman «tamamlanmamış devrimi»ni eleştiren görüşlerine değinmekte ve bu devrimin başarısızlık nedenlerinden birinin de «proletaryanın bağımsız örgütlenişi» olmadığına değinip «politik» alana uzanmayan, «kısıtlı», «ekonomik» işçi hareketlerinin devrimi başarıya ulaştıramayacağını söylemektedir. Nitekim Marx da, 1848 deneyinden geçtikten sonra, «Proletaryanın bağımsız örgütlenişi» meselesine eğilmeğe başlamıştır. Bu görüşlere dayanarak «İki Taktik»in bütününde, Menşeviklerin yalnız liberal burjuvazinin değil, meşrutiyetçi burjuvazinin de kuyruğuna takılması (yani görünüşte sol sekter bir politik yol izlerken, özde sağ oportunist olmak eleştirilmekte «devrimci geçici hükümet», «işçi ve köylülerin devrimci diktatoryası», «halk ayaklanması» sloganları atılmaktadır. «Hayır, 'çarlık üzerinde kesin zaferi' gerçekleştirebilerek biricik güç, halktır, yani, - temel büyük güçleri ele alıyorsak ve şehir ve köy küçük burjuvazisini bu temel güçler arasında dağıtıyorsak (çünkü küçük burjuvazi de 'halk'tır) - proleter ve köylülerdir. «Devrimin çarlık üzerinde kesin zaferi», proletarya ile köylülerin devrimci demokratik iktidarıdır... Geriye 'halk' kalıyor, yani proletarya ile köylüler: ancak proletarya, devrim yolunda sonuna kadar yürüyebilir... Sosyal - Demokratlar (o zamanki proleter sosyalistlerin adı) proletaryaya, bizim devrimimiz evrensel bir halk devrimidir, diyor. Onun için sen en ilerici sınıf olarak ve sonu... kadar devrimci bir sınıf olarak, sadece bu devrime olanca gücünle katılmakla kalmamalısın, devrimde yönetici rol oynamalısın. Onun için kendini dar anlamda bir sınıf mücadelesinin sınırları içine, özellikle sendika hareketleri içine hapsedemezsin, tam tersine sınıf mücadelesinin çerçevesini ve muhtevasını genişletmelisin ki, buna, aynı zamanda şu andaki evrensel Rus halk devriminin, demokratik devrimin bütün görevleri de girebilsin. Onun için sendika hareketini unutmamakla birlikte, en ufak legal imkanı kullanmayı reddetmemekle birlikte, devrim döneminde hürriyete, gerçek siyasi özgürlüğe giden biricik yol alan devrimci bir hükümetin kurulması hedeflerini ön planda tutmalısın.» (Bak: İki Taktik, M. E., Sol Yayınları, Ankara 1967, s. 57, 103 ve 130).

Devrimin başarıya ulaşmasında proletarya öncülüğünün gerekliliği, özellikle de proletaryanın bağımsız örgütlenmesi ve devrimci harekette iktidar meselesine, «Halk Eğemenliği» ilkesinin 50. yıldönümünde ve siyasal ve işçi hareketleri alanında girdiğimiz büyük hareketlilik döneminde, bütün teorik kaynakları değerlendirerek, proleter sosyalistlerinin eğilmesi gerekmektedir.

özgürlüğünü. Zaferden hemen sonra burjuvazi gericilerle ittifaka girecektir. (Eğer, örneğin St. Petersburg işçileri askeri birliklerle bir sokak savaşında sadece kısmi bir zafer kazanıp, Messrs. Petrunkevich ve şurekasının bir hükümet oluşturmasına izin verseydi, bu durum kaçınılmaz olarak Rusya'da da meydana gelecekti.) İkinci şıkta ise devrimci demokratik diktatorya, yani devrimin kesin zaferi mümkün olacaktır.

Artık iş, büyük burjuvazi ile karşıtlık içinde bulunan, Marx'ın «halk» adı altında işçilerle beraber andığı «demokratik burjuvazi» (demokratische Bürgerschaft) den gerçekte neyi kastettiğini daha kesin olarak tanımlamaya kalmıştır.

Bu soruya açık bir cevap, D.N.R.Z.'un 29 Temmuz 1848 tarihli sayısından aldığımız aşağıdaki pasajda mevcuttur:

«...1848 Alman devrimi, 1789 Fransız devriminin sadece bir parodisidir (gülünç taklididir).

«4 Ağustos 1789'da Bastil'in yıkılmasından üç hafta sonra Fransız halkı tek bir günde bütün feodal hizmetler üzerinde hakim oldu.

«11 Temmuz 1848 de Mart barikatlarından 4 ay sonra feodal unsurlar Alman halkına hakim oldu. Teste Gierke cum Hansemanno (1)

«Fransız burjuvazisi 1789'da müttefikleri, köylüleri bir an olsun terketmedi. Kendi hakimiyetini feodalizmin köylerde yıkılışını ve özgür toprak sahibi (grundbesitzenden) bir köylü sınıfının yaşatılmasına bağlı olduğunu biliyordu.

«1848'deki Alman burjuvazisi, en ufak pişmanlık duymadan, en doğal müttefiki (yapıları bir olan ve onlarsız aristokrasi karşısında güçsüz kalacağı) köylülere ihanet etti.

«Feodal hakların muhafazası, aldatıcısı bir ödeme tarzı ile meşrulaştırılması - işte 1848 Alman devriminin sonuçları. Dağ fare doğurdu.»

Bize dört önemli ders veren bu pasaj çok önemlidir.

1) Alman burjuvazisinin genel olarak demokrasiye ihaneti yanı sıra, özel olarak da köylülere ihanetini içeren Alman tamamlanmamış devrimi, tamamlanmış Fransız devriminden farklıdır. 2) Demokratik devrimin tamamlanmasının temeli, özgür bir köylü sınıfının yaratılmasıdır. 3) Böyle bir sınıfın yaratılmasının anlamı, feodal hizmetlerin yokedilmesi, feodalizmin tasfiyesidir, ama bu daha bir sosyalist devrim anlamına gelmemektedir. 4) Köylüler burjuvazinin en tabii müttefikleridir, yani demokratik burjuva onsuz gericilere karşı güçsüzdür.

Somut ulusal özellikler için uygun tahsisler yapıldığında ve feodalizm yerine serfler konduğunda, bütün bu önermeler 1905 Rusyasına tümüyle uygun olacaktır. Marx'ın açıklığa kavuşturduğu Alman tecrübesinden çıkaracağımız derslerin ışığında, devrimin kesin zaferi için proletarya ve köylülüğün devrimci demokratik diktatoryasından başka hiçbir slogan benimsemeyeceğimize şüphe yoktur. Marx'ın 1848'de direnen gericilere ve güvenilmez burjuvaziye karşı farklılığını koyduğu «halk»ın belirleyici ana parçalarının proletarya ve köylülük olduğuna şüphe yoktur. Şüphesiz, Rusya'da da liberal burjuvazi ve Osvobochdeniye centilmenleri köylülüğe ihanet etmektedir, edecektirler, yani kendilerini bir yalancı reformla sınırlayacaklar ve toprak ağaları ile köylülük arasındaki kesin mücadelede toprak ağaların tarafında yer alacaklardır.

Bu mücadelede köylülüğü sonuna dek desteklemek gücüne sadece proletarya sahiptir. Şüphesiz, sonuçta, Rusya'daki köylü mücadelesinin başarısı, yani bütün toprağın köylülüğe dönüştürülmesi, tamamlanmış bir demokratik devrimi karakterize edecek ve amacına varan devrimin sosyal temelini oluşturacaktır. Ama bu, küçük burjuva ideologların, sosyalist devrimcilerin konuştukları gibi bir sosyalist devrim, yada «sosyalizasyon» anlamına hiçbir şekilde gelmeyecektir. Köylü ayaklanmalarının başarısı, demokratik devrimin zaferi, demokratik cumhuriyet temeli üzerinde sosyalizm için kararlı ve tutarlı bir mücadeleye yolaçacaktır. Bu mücadelede köylülük toprak sahibi bir sınıf olarak, demokrasi mücadelesinde burjuvazinin şimdilerde yaptığı kaypak, iki yüzlü bir rol oynayacaktır. Bunu unutmak, proletaryanın gerçek menfaatleri ve görevleri konusunda kendisini ve başkalarını aldatmaktır.

Marx'ın 1848'deki görüşlerinin sunulmasında herhangi bir açık bırakmamak için, o zamanki Alman Sosyal Demokrasisi (yada Proleter Komünist Partisi adı verilen) ile bugünkü Rus Sosyal Demokrasisi arasındaki, özdeki farklılığa dikkat etmek gereklidir. Mehring'den bir alıntı verelim:

«Die Neue Rheinische Zeitung siyasal arenada, demokrasi organı olarak ortaya çıktı. Derginin bütün makalelerinin kızıl bir çizgide yürüdüğüne şüphe olmadığı halde, burjuvazi karşısında proletaryanın menfaatlerinden çok, mutlakiyet ve feodalizm karşısında burjuvazinin menfaatleri dolaysız olarak savunuldu. Her ne kadar, Köln İşçi Birliği'nin özel organı olarak, Moll ve Schaper'in editörlüğü altında, haftada iki defa çıktığını unutmamak gerektiği halde, sütunlarında bağımsız işçi hareketinden bahseden çok az materyal bulabilirsiniz. Marx ve Engels'in Paris ve Brüksel'deki tilmizi olup 1848'de Berlin'de onların gazetesine yazan Stephan Born'un en yetkili temsilcisi olmasına rağmen okuyucu her şekilde D.N.R.Z.'un o dönemdeki Alman işçi hareketine gösterdiği ilginin çok zayıf olduğunu derhal farkedecektir. Born, anılarında işçiler arasındaki kendi ajitasyon faaliyetine, Marx ve Engels'in en azından karşı çıkmadıklarını söylüyor, fakat Engels'in sonraki açıklamaları en azından Born'dan ajitasyon yöntemlerinden dolayı memnun olmadıkları kanısını güçlendiriyor. Bu memnun olamayışın temeli, Almanya'nın büyük bir kısmında kesin olarak sınıf bilincine sahip olmayan proletaryaya ayrıcalıklar tanımaya zorlanan Born'a hakim dayanır. Komünist Manifestosu açısından bakıldığında bu ayrıcalıklar eleştiri testine dayanamaz. Memnuniyetsizlikleri, Born'un bir ajitasyon faaliyetini yüksek bir düzeyde yürütmesine de dayanmamaktadır... Şüphesiz Marx ve Engels, burjuva devriminin mümkün olduğu kadar itelemekte işçi sınıfının büyük menfaati olduğunu düşünmekte, tarihsel ve siyasal olarak haklıydılar... Bununla beraber işçi hareketinin temel içgüdüsünün, en parlak düşünürlerin k...vramlarını nasıl düzeltebileceğinin önemli bir delili, Nisan 1849'daki olayla gerçekleşti. Doğu Elba (Doğu Prusya) «Proletaryası» tarafından düzenlenen işçi kongresine katılarak, kendilerinin özel bir işçi örgütüne taraftar olduklarını açıkladılar.»

Böylece, devrimci gazete yayınlandıktan aşağı yukarı bir yıl sonra (D.N.R.Z. ilk defa 1 Temmuz 1848'de yayınlanmıştı), Nisan 1849'da Marx ve Engels özel bir işçi örgütüne taraftar olduklarını açıkladılar. O zamana kadar, daha çok bağımsız bir işçi partisi ile örgütsel bağlar taşımayan bir «demokrasi organı» yönelmişlerdi. Bu olgu, bugünkü konum açısından, o zamanki Alman işçileri ile bugünkü Rus Sosyal Demokrat İşçi partisi arasında bir fark olduğunu bize açıkça gösteriyor. Bu olgu aynı zamanda, Alman demokratik devriminde hareketin proleter çehresinin ve proleterce akışının ne kadar zayıf olduğunu açıkça göstermektedir. (1848'de Almanyanın ekonomik ve siyasal alanın ikisindeki geriliği ve ülkenin siyasal bütünleşmemişliği sebebiyle).

Marx'ın devrim süresince ve proleter partisinin bağımsız örgütlenişine ihtiyaç duyulduktan kısa sonraki açıklamalarını değerlendirirken, bu nokta unutulmamalıdır. Marx, bu pratik sonucu Almanya'da o zamanlar hakim olan imanlı, küçük burjuva atmosferi içinde, bir yıllık demokratik devrim deneyinden geçerek, elde etti. Bu sonucu enternasyonal sosyal demokrasinin yarım asırlık eski ve sağlam geçmişinden çıkarıyoruz R.S.D.P.'ni örgütlemeğe bir birikimle başladık. Bizim durumumuzda, proleter devrimci yayınlar için, proletaryanın zayıf Sosyal Demokrat Partisini dışarıda tutmak, yada yalnızca bir «demokrasi organı» olarak var olmak kesinlikle imkansızdır.

Marx ile Born arasındaki karşıtlık, bizde de kendini göstermektedir. Devrimimizin demokratik akışı içinde, daha gelişmiş ve daha güçlü bir proleter akımı oluşmaktadır. Marx ve Engels'in, Stephan Born'un yürüttüğü ajitasyona karşı memnuniyetsizliğinden konuşurken, Mehring çok kaçamak ve ılımlıdır. 1885'de Zürich'te basılan, Enthüllungen über der Kommunistenprozess zu Köln (2) adlı kitabına yazdığı önsözde Engels, Born'dan söz ederken, Komünist Birliği üyelerinin her yerde en uçtaki demokratik hareketlerin başında yer aldıklarını, bunun Birliğin mükemmel bir eylem okulu olduğunu kanıtladığını söylemektedir. Ve şöyle devam ediyor:

«Brüksel ve Paris'te Birliğin aktif bir üyesi olarak çalışan kompozitör Stephan Born, sonraları büyük yaygınlık kazanan bir İşçilerin Kardeşliği derneği (Arbeiter Verbrüdering) kurdu. 1850'den itibaren sürgünde kaldı. Born, çok yetenekli bir genç olmakla beraber, büyük bir siyasal figür olabilmek için acelecilik içindeydi. Ve arkasında bir kalabalık toplamak için ayak takımından (Kreti und Plethi) arkadaşlık kurmakta olan Born, çelişik eğilimler karşısında birliği sağlayıp, kargaşıyı aydınlatabilecek bir insan asla değildi. Neticede, birliğin resmi yayınlarında Komünist Manifestosu'ndaki görüşler, loncaları canlandırma emelleri, Louis Blanc ve Proudhon'dan parçalar, iktisadi himayecilik ile karıştırılıp çorba haline getirildi. Kısacası, herhesin nabzına göre şerbet verdiler (Allen Alles sein). Özellikle grevler, sendikalar, üretim kooperatifleri üzerinde çalışılıyor; yapılması gerekenin her şeyden önce, uzun dönemde kıtada siyasal zaferi gerçekleştirmek olduğu unutuluyordu. Sonraları gericiliğin galebesi Kardeşlik'in önderlerinin devrimci mücadeleye dosdoğru girmenin gerekliliğini anlamalarına yolaçtı. Etraflarında toplanan şaşkın yığınların arasında doğal olarak çok zor durumda kalmışlardı. Born, 1849'da Dresden'deki ayaklanmaya katıldı, sonra kaçtı. İşçilerin Kardeşliği, proletaryanın geniş devrimci hareketinin karşısında, bir dereceye kadar kağıt üzerinde varolabilen ve çok az rol oynadıklarından gericiler tarafından ancak 1850'de, yaşay...n diğer kolları ise daha sonraki yıllarda kapatılan, tümüyle ayrılıkçı bir yapıda olduğunu ortaya koydu. Asıl adı, yağı alınmış süt (butter milk) olan Born, büyük bir politik figür olamadı. Artık Marx'ı lonca ağzıyla çevirmeyi bırakıp, ılımlı Renan'ı kendi pohpohlayıcı Almancasına çeviren İsviçre'li ufak bir profesör oldu.»

İşte Engels, demokratik devrimde, sosyal demokrasinin iki taktiğini böyle değerlendiriyordu!

Bizim Yeni İskra'cılar da, böylesine akıl almaz bir şevkle, «aydınlanmaları»ndan ötürü mutlakiyetçi burjuvalarda övgüler kazanarak ekonomizme kayıyorlar. Ekonomistlerle flört ederek «kendiliğinden hareket», «demokrasi», «otonomi» vb. gibi sloganlarla demagoji yaparak, bilinçsiz yığınları çekip, etraflarında çok karışık bir kalabalık topluyor. Sendikalar da sadece palavracı(3) Yeni İskra'nın sayfalarında mevcuttur. Slogan ve kararları «proletaryanın büyük siyasi hareketinin» görevlerini anlamamanın tam bir örneğidir.

1) Bunun şahitleri Gierke ve Hansemann'dı.

2) Köln komünistlerinin yargılanması üzerine cümbüş.

3) Rusça baskıda «Khelestakov Iskra» diye geçiyor. Khlestakov, Gogol'un Müfettiş'indeki yalancı ve palavracı bir kişidir.

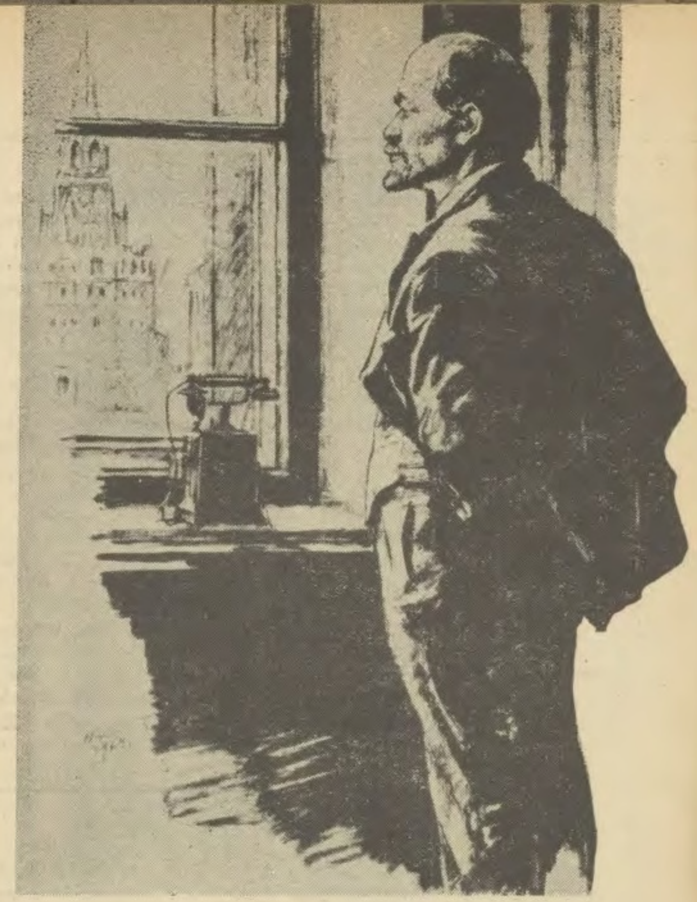
LENİN, Seçme Eserler, Cilt III, S. 125. Lawrence and Wishart, Londra.

Çeviren: MEHMET ZARALI

Jön Türkler ve Mustafa Kemal Hareketlerini Lenin Nasıl Görüyordu?

Ulusal kurtuluş hareketleri Türkiye ve Lenin

Doğuda ulusal kurtuluş hareketlerini ilk defa bilimsel sosyalist açıdan değerlendirip dünya devrimci hareketi içindeki yerine oturtan Lenin'in mücadeleli hayatından iki tablo...

Dünya devrimci hareketinin ünlü önderi V. I. Lenin, dünya proleter sosyalist hareketinin birliğini savunurken, bütün ülkelerdeki kurtuluş mücadelelerine eğilmiş, o ülkelerin içinde bulundukları durumu tahlil etmeye çalışmış, zaman zaman da yol gösterici olmuştur.

Lenin, Batı karşısında Doğu'nun gerçek yerini belirtmeye çalışmış, Doğu'daki kurtuluş mücadelelerini alkışlamış, Türkiye'yi de bu mücadelelerden soyutlamamıştır.

Somut olarak emperyalizmi bütün özellikleriyle ortaya koyan ve emperyalizmin geleceğini belirten Lenin, ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkını savunarak mazlum milletlere yol göstermiş, Asya'da emperyalizme karşı her mücadeleyi savunmuş, Kurtuluş Savaşı'mızı da sonuna kadar desteklemiştir.

Aşağıda Lenin'in Türkiye hakkında çeşitli dönemlerde yazdığı yazılardan, yaptığı konuşmalardan, Gazi Mustafa Kemal ile olan mektuplaşmalarından bazı parçalar sunuyoruz:

«... Rus-Japon savaşı ve Rus devrimi Asya halklarının siyasi uyanışlarını hızlandırmakta çok etkili oldu. Fakat bu uyanış bir ülkeden öbürüne o kadar yavaş yayıldı ki, İran'da Rus karşı - devrimi aşağı yukarı kesin bir rol oynadı ve oynamakta devam ediyor. Öte yandan Türkiye'de devrim, derhal, başlarında Rusya'nın bulunduğu bir karşı - devrimci devletler koalisyonuyla karşılaştı...

Oysa bütün bu güzel sözler Avrupa'nın bugünkü gerici hükümetlerinin ve gerici burjuvazisinin aşağılık iki yüzlülükleri'nin tipik örnekleridir. Çünkü gerçek şudur: kendine demokrat diyen tek bir Avrupa ülkesi dahi, demokratik, ilerici, liberal, radikal vs. olma iddiası güden tek bir Avrupa burjuva partisi İran'da devrimin zaferini ve yerini sağlamlaştırmasına yardımcı olmayı gerçekten istediğini şu ya da bu biçimde göstermiş değildir. Tersine, hepsi onun başarısından korkuyorlar; çünkü Türk devriminin kaçınılmaz sonucu bir yandan bütün Balkan milletleri arasında muhtariyet ve gerçek demokrasi isteğini körüklemek, öbür yandan İran da devrimin zaferini sağlama bağlamak, Asya'da demokratik hareketi yeniden hızlandırmak, Hindistan'da bağımsızlık mücadelesini şiddetlendirmek, Rusya'nın sınırları boyunca muazzam bir alanda özgür kurumlar yaratmak olacaktır; dolayısıyla Kara - Yüz Çarlığının siyasetini köstekler, Rusya'da devrimin ilerlemesini kolaylaştırır sonuçlar doğuracak yeni koşullar yaratacaktır.

Esas olarak bugün Balkanlarda, Türkiye'de ve İran'da gördüğümüz şey, Asya'da demokrasi dalgasının kabarmasına karşı Avrupa devletlerinin kurduğu bir karşı - devrim koalisyonudur...

Avrupa, Türk ve Balkan olayları çevresinde çok yoğun bir entrika ağı kurmuştur; sokaktaki adam bütün sürecin anlamını, gözden saklama çabası içinde halkoyunun dikkatini önemsiz olaylara, ikincil sorunlara, bugünkü gelişmenin tek tek veçhelerine çevirmeye çalışan diplomatlar tarafından aldatılmaktadır...

Genç Türkler övülüyorlar ılımlı davranışlarından dolayı övülüyorlar; yani bu demektir ki, Türk devrimi güçsüz olduğu için halk yığınlarını gerçekten bağımsız bir yönde harekete geçiremediği için, Osmanlı İmparatorluğu'nda başlamakta olan proletarya mücadelesine düşman olduğu için övülüyor. Ve bu arada Türkiye'nin yağması devam ediyor. Genç Türkler, Türk topraklarının yağmasını mümkün kıldıkları için övülüyorlar. Bir yandan Genç Türkleri övüyorlar, bir yandan açık amacı Türkiye'nin paylaşılması olan siyaseti sürdürüyorlar...»

(Balkanlar ve İran'da Olaylar, Ekim 1908, **Doğu'da Ulusal Kurtuluş Hareketleri**, ANT Yayınları, İstanbul 1970)

Çin'in, yüzyıllardan beri oldukları yerde sayan ülkelerin tipik bir örneği sayıldığı zamanlar çok geride mi kaldı? Bugün Çin siyasi faaliyetinin fokur fokur kaynadığı bir yer, diri bir sosyal hareket ve demokratik bir atılım alanıdır. Rusya'daki 1905 hareketinin ardından demokratik devrim bütün Asya'ya yayıldı: Türkiye'ye, İran'a, Çin'e. İngiliz hakimiyeti altındaki Hindistan'da da galeyan büyüyor...»

(Asya'nın Uyanışı, Mayıs, 1913, **Doğu'da Ulusal Kurtuluş Hareketleri**, ANT Yayınları, İstanbul 1970)

Gazi Mustafa Kemal 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisi açılınca, Lenin'e bir mesaj dermiş ve daha sonra 29 Kasım 1920'de Rus Dışişleri Halk Komiseri Çiçerin'e gönderdiği bir mektupta şunları yazmıştır: «... Kendi zincirlerini koparmakla yetinmeyip iki yılı aşkın bir süreden beri bütün dünyanın kurtuluşu uğrunda eşit olmayan bir mücadeleye girişen ve zulmün ebediyen dünya yüzünden kalkması için şevkle bahtsızlık ve acılara katlanan Rus halkına karşı Türk halkının duyduğu hayranlığı size bildirmekle büyük bir haz duymaktayım. Avrupalı emperyalistlere karşı yüzyıllardan beri müslüman memleketlerini savunmak için mücadele eden milletimiz Rus milletinin insaniyetin kurtuluşu uğrunda yaptığı büyük fedakarlıkları tamamen takdir etmektedir. Tamamen kaniyim ve bu kanaatime bütün vatandaşlarım da katılmaktadır ki, bir yandan Batının işçileri, öbür yandan Asya ve Afrika'nın esir halkları uluslararası kapitalizmin azami kâr sağlamak için birbirini imha ettirmek ve esir tutmak için kendilerini kullandıklarını anladıkları gün ve sömürge siyasetinin, caniliğin dünyanın ezilen kitlelerinin kalplerine nüfuz ettiği gün burjuvazi iktidarının sonu gelmiş olacaktır...»

Lenin ise Ankara'ya gönderdiği cevapların birinde, 7 Ocak 1921 tarihli telgrafında şöyle yazmıştır:

«Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Kemal Paşa'ya,

Dağıstan halkının muhtariyet ilan etmesi münasebetiyle vaki olan tebriklerinizi aldım. Rusya Birleşmiş Cumhuriyetlerini teşkil eden milletler hakkında Sosyalist Federatif Sovyet Rusya'nın izlediği bu politikanın tatbiğatınıza göre tarafınızdan teveccühe eriştiğine Rusya Şûralar Hükümeti kanaat hasıl eylemiştir...

Küçük milletler hakkında almış olduğumuz tedbirlerin tarafınızdan iyi görülmesi ve iki memleket arasında iyi anlama ve karşılıklı güvenin yerleşmesini sağlayacak bir iyi kabule eriştiğini görmekle mutluyuz. Vaki olan bildirinizden hasıl olan minnettarlığımızın ve memleketlerinin bağımsızlık ve saadeti için dayanılmaz bir azim ile mücadele eden Türkiye halkı ile Hükümet hakkındaki temiz yürekli teminatımızın bir defa daha beyanına müsade etmenizi rica ederim.

Lenin.»

Sovyet Diplomatı S. İ. Aralov ise kitabında (**Bir Sovyet Diplomatının Türkiye Hatıraları**, Bur çok Yayınevi, İstanbul 1967. s. 37-39) şunları anlatmaktadır.

«Vladimir İlyiç yerinden kalktı, masanın arkasından çıktı, Çiçerin ile dostça selamlaştı, hal hatır sordu. Sorgu dolu gözlerle bana baktı, elimi sıktı, cesaretlendirici sıcak bir bakışla ve sempati okunan bir gülümseyişle:

— Demek böyle, azizim, dedi, savaşı bitirdiniz. Diplomat oldunuz, ala... Kılıcı sapan haline getirdiniz! İyi ve gerekli bir iş. Lütfen oturunuz. 17. orduyu hatırlıyorum, hatırlıyorum. Ordu. fena dövüşmedi. Şimdi size . üyük bir iş veriliyor. Türkiye'de yararlı çalışacağınıza umuyorum. Türkler, milli kurtuluşları için savaşıyorlar. Bunun için merkez komitesi, askerlik işlerini bilen birisi olarak sizi oraya gönderiyor. Emperyalistler Türkiye'yi soyup soğana çevirdiler, hâlâ da soyuyorlar. Köylüler ve işçiler buna katlanamadılar, başkaldırdılar. Sabır bardağı taştı, gerek Doğu halkları gerek biz emperyalist kuvvetlere karşı savaşıyoruz. Sovyetler Birliği emperyalistlerle olan işini bitirdi. Onları bozguna uğrattı ve memleketten kovdu. Onların dişlerini söktük, keskin tırnaklarını vücudumuza geçirmelerine izin vermedik.

Lenin Türkiye'de olup bitenleri çok iyi biliyordu:

— Mustafa Kemal Paşa, tabii ki sosyalist değildir,diyordu Lenin. Ama, görülüyor ki, iyi bir teşkilatçı... Kabiliyetli bir lider, milli burjuva ihtilalini idare ediyor. İlerici, akıllı bir devlet adamı. Bizim sosyalist inkılabımızın önemini anlamış olup, Sovyet Rusya'ya olumlu davranıyor. O, istilacılara karşı bir kurtuluş savaşı yapıyor. Emperya-

listlerin gururunu kıracağına, padişahı da yardakçılarıyla birlikte silip süpüreceğine inanıyorum. Halkın ona inandığını söylüyorlar. Ona, yani Türk halkına yardım etmemiz gerekiyor. İşte, sizin işiniz budur. Türk hükümetine, Türk halkına saygı gösteriniz. Büyüklük taslamayınız. Onların işlerine karışmayınız... İngiltere onların üzerine Yunanistan'ı saldırttı. İngiltere ile Amerika bizim üzerimize de sürüyle memleket saldırttı... Sizi ciddi işler bekliyor. Yoldaş Frunze bugünlerde Ukrayna Cumhuriyeti adına Ankara'ya gidecektir. Herhalde onunla Türkiye'de karşılaşacaksınızdır.

— Kendimiz fakir olduğumuz halde Türkiye'ye maddi yardımda bulunabiliriz. Bunu yapmamız gereklidir. Moral yardımı, yakınlık, dostluk, üç kat değeri olan bir yardımdır. Böylece, Türk halkı yalnız olmadığını hissetmiş olacaktır...

Lenin sözlerine devam ederek:

— Çarlık Rusyası, yüzyıl boyunca Türkiye ile savaşmıştır. Bu tabii, Rusya'nın, Türkiye'nin amansız düşmanı olduğuna dair yapılan propagandalarla, halkın hafızasında derin izler bırakmıştır. Bütün bunlar, Türk köylüsünde, küçük ve orta mal sahiplerinde, tüccarlarda, aydınlarda ve idareci çevrelerde Ruslara karşı dostça olmıyan duygular ve güvensizlik uyandırmıştır. Bilirsiniz ki, güvensizlik ağır geçer. Bunun için de sabırlı, dikkatli, sakıncalı bir çalışma gerekmektedir. Eski Çarlık Rusyası ile Sovyet Rusya arasındaki ayrımı, sözle değil işle göstermek ve anlatmak gerekmektedir. Bu bizim ödevimizdir. Siz de bir elçi olarak, Sovyetler Birliğinin Türkiye'nin işlerine karışmamak politikasının, halklarımız arasında samimi bir dostluğun savunucusu olmak zorundasınız. Türkiye, bir köylü, bir küçük burjuva ülkesidir. Sanayi çok azdır. Olanı da Avrupa kapitalistlerinin elindedir. İşçisi çok azdır. Bunu dikkate almak gerekmektedir. Bir kez daha tekrar ediyorum, dikkatli ve sabırlı olunuz!. Hükümet temsilcileriyle halkla konuşmalarınızda her zaman nazik ve güleryüzlü olunuz!...»

Lenin ve Uluslararası Proleter Sosyalist Hareket

RUS devriminin yapıcısı Lenin, bir yandan Rusya'daki devrimci hareketi başarıya ulaştırmak için mücadele ederken, iktidarı ele geçirdiğinde iktidarı güçlendirerek içerideki ve dışarıdaki karşı - devrimcilere karşı amansız bir mücadele sürdürürken, kitleleri eğitirken; öte yandan devamlı olarak dünya proleter sosyalist hareketin birliğini savunmuş ve bunu güçlendirmek için çok çalışmıştır.

Emperyalizm olgusunu bütün somut örnekleriyle ortaya koyan, ulusların kendi kaderlerini tay' etme ilkesini bütün ezilen ulusların gözünde bayraklaştıran Lenin, devamlı olarak dünya işçi partilerinin dayanışmasının ve birliğinin öneminden bahsetmiş, onları proleter enternasyonalizminin gereklerini yerine getirmeğe çağırmıştır. 3. Enternasyonal de yin. Lenin'in çabaları ile gerçekleştirilmiştir.

Lenin bütün yaşamı boyunca dünya işçi hareketleri ve işçi partileri ile ilişki kurmuş, hatta onların en 'zel meselelerine kadar değinmiştir. Dünya işçi partileri içindeki her devrimci atılımı desteklemiş, yol göstermiş, ama bu partiler içindeki her türlü sapmayı da en keskin biçimde eleştirmiştir. Lenin, Rus Devrimini ve onun geleceğini hiç bir zaman dünya işçi hareketinden soyutlamamış, her ikisin' de bir bütün içinde ele almış ve mücadeleyi sürdürmüştür.

Rus Devriminden sonra yazdığı yazılarda Lenin, daha çok dünya proleter sosyalist hareketinin meselelerine eğilmiş, dünya işçi partilerine Rus devrimci hareketinin hatal- ve doğru yanlarını göstermiş, evrensel dersler vermiştir. Lenin ile birlikte dünya proleter sosyalist hareketi gerçek birliğe yönelmiştir.

Aşağıda Lenin'in uluslararası sosyalist hareket hakkında yazdığı yazılardan bazı parçalar sunuyoruz.

Enternasyonal Stuttgart kongresi

Stuttgart'taki en son Kongre proleter Enternasyonel'in 12. kongresi idi. Marx tarafından yönlendirilen Birinci Enternasyonal döneminde (1866-72) yapılan ilk beş kongre, Bebel'in yerinde gözlediği gibi, militan proletaryanın enternasyonal birliğini yukardan aşağı gerçekleştirmeye çalışmıştı. Bu çaba ulusal sosyalist partileri pekiştirmeden, güçlendirmeden olamazdı. Fakat Birinci Enternasyonal'in eylemleri bütün ülkelerin işçi haraketleri için büyük faydalar sağladı. Ve silinmez izler bıraktı.

İkinci Enternasyonal, 1889'da Paris'teki Enternasyonal Sosyalist Kongre ile açılmıştı. Güçlü ulusal partilere bu yeni Enternasyonal, bu kongreyi izleyen Brussels (1891), Zurich (1893), Londra (1896), Paris (1900) ve Amsterdam (1904) kongrelerinden sonra nihayet güçlendirilebilmişti. Stutgart'ta, Avrupa, Asya (Japonya ve Hindistan) Amerika, Avusturalya ve Afrika'ya (yalnızca Güney Afrikadan bir delege) ait 25 ülkeden 884 delege toplanmıştı.

Stutgart'taki Enternasyonal Sosyalist Kongre'nin büyük önemi, İkinci Enternasyonal'in nihayet güçlendiğin ortaya koyması ve bütün dünya sosyalist hareketlerin yapısını ve yönünü çok etkileyen enternasyonel kongreleri düzenli toplantılara çevirmesi gerçeğinde yatar. Resmi olarak Enternasyonal kongrelerin kararları tek tek ülkeleri bağlamamasına rağmen büyük bir moral önemi vardır. Şöyle ki Enternasyonel kararlara uyulmaması her partinin kendi kongrelerinde aldığı kararlara uymamasından daha nadir bir istisnadır. Amsterdam Kongresi, Fransız sosyalistlerini birleştirebilmeyi başarmış ve onun bakancılığa (Ministeralism) karşı olan kararları sınıf bilincindeki bütün dünya proleterlerinin iradesini gerçekten yansıtmış ve işçi sınıfı partilerinin politikalarını saptamıştır...

(Stutgart'taki Enternasyonal Sosyalist Kongresi'nden, Eylül 1907, Collected Works, Vol. 13).

Enternasyonalizm ve üç yanlış eğilim

Zamanımızda enternasyonalizm moda oldu... Basit insanlar çok kere emperyalist dünya savaşı yüzünden meydana gelen kan dökücü vahşi havayı unutuyorlar. Bu durumun edebiyata tahammülü yoktur, o masum ve tatlı dileklerle alay eder.

Yalnız bir tek gerçek enternasyonalizm vardır: kendi memleketinde devrimci hareketin ve devrimci mücadelenin gelişmesine feragatle çalışmak istisnasız bütün ülkelerde (propaganda, sempati ve maddi yardımla) böyle bir mücadeleyi, böyle bir çizgiyi ve yalnız bunu desteklemek. Bundan gerisi yalandır ve manilovizimdir. Bütün ülkelerde iki buçuk yıllık savaş günlerinden beri işçi hareketinde ve enternasyonal Sosyalist harekette üç eğilim şekillenmiş bulunuyor. Her kim ki, gerçeği inkar eder bu üç eğilimin varlığını görmezlikten gelir, onları tahlil etmeyi, gerçek enternasyonalist eğilim için kararlı bir şekilde mücadele etmeyi reddederse, kendini acizliğe, güçsüzlüğe ve yanılgıya mahkum ediyor demektir.

Bu üç eğilim şunlardır:

1 — Sosyal -şovenler, yani lafla sosyalist, eylemde şoven olanlar, emperyalist savaşta (özellikle içinde bulunduğumuz emperyalist savaşta) «vatanın savunulmasını» kabul eden kimseler. Bunlar bizim Sınıf düşmanlarımızdır. Bunlar burjuvaziye geçmişlerdir...

2 — Ikinci eğilim, «merkez» denilen sosyal - şovenlerle gerçek enternasyonalistler arasında bocalayan eğilimdir...

Sosyal şovenler bizim sınıf düşmanımızdırlar, işçi hareketi içine yerleştirilmiş burjuvalardır. Bu hareket içinde burjuvazi tarafından gerçekten satın alınmış (daha iyi ücretler, şerefli mevkiler, vb. ile) küçük ve zayıf halkları soymak ve baskı altında tutmakta, kapitalist ganimetin paylaşılması için savaş yapmakta, kendi burjuvazilerine yardım eden işçi grupları yada işçi tabakasını temsil ediyorlar...

3 — Üçüncü eğilim, en sadık bir şekilde «Zimmerwald Solu» tarafından temsil edilen gerçek enternasyonalist eğilimdir... Esas ayırdedici karakter: hem sosyal - şovenlerle, hem de «merkezcilikle» tam bir kopuş, kendi emperyalist hükümetine karşı ve kendi emperyalist burjuvazisine karşı amansız bir mücadele ilkesi: «Baş düşmanımız bizim kendi ülkemizdedir». Sosyal-barışseverlerin tatlı sözlerine karşı (Sosyal - barışsever sözde sosyalist, eylemde pasifist bir burjuvadır; pasifist burjuvalar sermayenin boyunduruğu ve egemenliği devrilmeksizin sonsuz bir barış rüyası görürler) ve bugünkü savaşa ilişkin olarak proletaryanın devrimci mücadelesinin ve sosyalist proleter devrimin mümkün olabileceğini, vakitliliğini ve yerinde oluşunu inkar etmeye yönelen her türlü kaçamaklığa karşı amansız bir mücadele...

(Sosyalist Enternasyonalin İçindeki Durum, 1917, Selected Works, s. 62-66).

1919 yılının Mart ayında Komünistlerin Enternasyonal kongresi Moskova'da toplandı. Bu kongre ile bütün ülkelerde Sovyet iktidarını kurmak için uğraşan dünya işçilerinin birliği olan Üçüncü Komünist Enternasyonal kuruldu.

Marx tarafından kurulan» Birinci Enternasyonal 1864 den 1872 ye kadar sürdü. Kahraman Paris işçilerinin yenilgisi - meşhur Paris Komünü - bu enternasyonalin sonunu getirdi. Bu unutulamaz, işçilerin kurtuluşları için yaptıkları mücadele tarihinde sonuna kadar yaşayacaktır. Şu anda bizim inşa etme şansına sahip olduğumuz dünya Sosyalist Cumhuriyetinin binasının temelini sağladı.

Sosyalizmin, sosyalizm hainlerinin tecavüzüne uğraması

İkinci enternasyonal 1889'dan 1914'e, savaşa kadar sürdü. Bu dönem kapitalizmin en sakin ve barış içinde geliştiği, büyük devrimlerin olmadığı bi dönemdir. Bu dönem süresince işçi sınıfı hareketi güçlendi, bir yığın ülkede gelişti, olgunlaştı. Fakat bir çok partideki işçi liderleri bu barışçıl koşullara alıştılar ve devrimci mücadele sürdürecek yeteneklerir yitirdiler. Ve 1914 de yeryüzünü kana boyayan savaş, kârların bölüşümü üzerine kapitalistler arasındaki savaş, ufak ve zayıf ülkeler üzerinde üstünlü' için yapılan savaş başlayınca bu liderler kendi ülkelerinin hükümetlerinin saflarına geçmişlerdir. İşçileri aldatmışlardır, katliamın uzamasına yardım etmişlerdir. Sosyalizmin düşmanı haline gelmişlerdir, kapitalistlerin safına geçmişlerdir.

İşçi sınıfı yığınları bu sosyalizm hainlerine sırtını döndü. Bütün dünyada devrimci mücadeleye bir dönüş vardı. Savaş kapitalizmin çöküşünü gösterdi. Onun yerini yeni bir sistem alacaktı... Eski kelime sosyalizm, sosyalizm hainlerinin tecavüzüne uğradı.

Bugün kapitalin boyunduruğunu kırma davasına sadık kalan işçiler kendilerini Komünist olarak adlandırıyor! - Bütün dünyadaki komünistlerin birliği gelişiyor. Bir kısım ülkelerdeki Sovyet iktidarı zafere ulaştı. Yakında bütün dünya çapında komünizmin zaferini göreceğiz; Dünya Federatif Sovyet Cumhuriyetinin kuruluşunu göreceğiz.

(III. Komünist Enternasyonali, Mart 1919, Collected Works, vol. 29)

Lenin'in Eserleri

Lenin'in bütün hayatı boyunca çeşitli yerlerde yazdığı yazılar, Rusya'daki Marksizim-Leninizm Enstitüsü'nce **Lenin'in Bütün Eserleri** adı altında toplanmıştır. **Lenin'in Bütün Eserleri**'nin rusça baskısı 55 cilt, Batı dillerindeki baskıları ise 40 cilt tutmaktadır. Lenin'in seçme yazıları ayrıca **Lenin'in Seçme Eserleri** adı altında Batı dillerinde 12 (küçük boy) cilt halinde toplanmıştır.

Lenin'in başlıca eserleri şunlardır: (Türkçesi yayımlananların adları beyaz dizilidir.)

- **«Halkın Dostları» Nedir ve Sosyal Demokratlara Karşı Nasıl Savaşırlar** (1894).
- **Narodnizmin Ekonomik İçeriği ve Bay Struv'un Kitabındaki Eleştirisi** (1894).
- **Rus Sosyal Demokratlarının Görevleri** (1898).
- **Rusya'da Kapitalizmin Gelişmesi** (1899).
- **Rus Sosyal Demokratlarının Protestosu** (1899).
- Ne Yapmalı? - Zamanımızın En Acil Meselesi (1902). Çev. M. Kabagil, Sol Yayınları, Ankara 1968.
- Bir Adım İleri, İki Adım geri - Partimizdeki Buhran (1904). Çev. Y. Fincancı, Sol Yayınları, Ankara 1969.
- Demokratik Devrimde Rus Sosyal Demokratların İki Taktik'i (1905). Çev. M. E., Sol Yayınlar, Ankara 1967.
- Materyalizm ve Ampiriokritisizm (1909). I. Bölümünü Çev. K. E. Sel, Sosyal Yayınlar, İstanbul 1968.
- Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı (1914). Çev. M. Ardos, Sol Yayınları, Ankara 1968.
- **Avrupa Birleşik Devletleri Sloganı** (1915).
- **Felsefe Defterleri** (1914-15).
- Emperyalizm: Kapitalizmin En Yüksek Aşaması (1916). Çev. E. Başar, Sol Yayınları, Ankara 1965; İkinci Baskı, Çev. C. Süreyya, Ankara 1969.
- **Uzaktan Mektuplar** (1917).
- **Proleter Devrimin Savaş Programı** (1917).
- Bu Devrimde Proletaryanın Görevleri - Nisan Tezleri ve Ekim Devrimi. Çev. M. Ardos, Sol Yayınları, Ankara 1969.
- **Yaklaşan Kıtlık ve Onunla Nasıl Savaşmak Gerektiği** (1917).
- Devlet ve İhtilal (1917). Çev. H. Rıfat, İstanbul, 1934; Çev. Gaybiköylü Bilim ve Sosyalizm Yayınları, Ankara 1969.
- **Sovyet Hükümetinin Hemen Yapması Gereken İşleri** (1918).
- Proletarya İhtilali ve Dönek Kautsky - Oportünizm ve İkinci Enternasyonalin Çöküşü (1918). Çev. H. Rıfat, İstanbul, 1934; Çev. A. Gelen, Bilim ve Sosyalizm Yayınları, Ankara 1969.
- Marksist Eylemin Çocukluk Hastalığı ve Devrim Stratejisi (1920). Çev. O. Saidoğlu, Gün Yayınları, İstanbul 1968.

Aynı kitap «Sol» Komünizm, Bir Çocuk Hastalığı, Çev. M. Kabagil, Sol Yayınlar, Ankara 1970

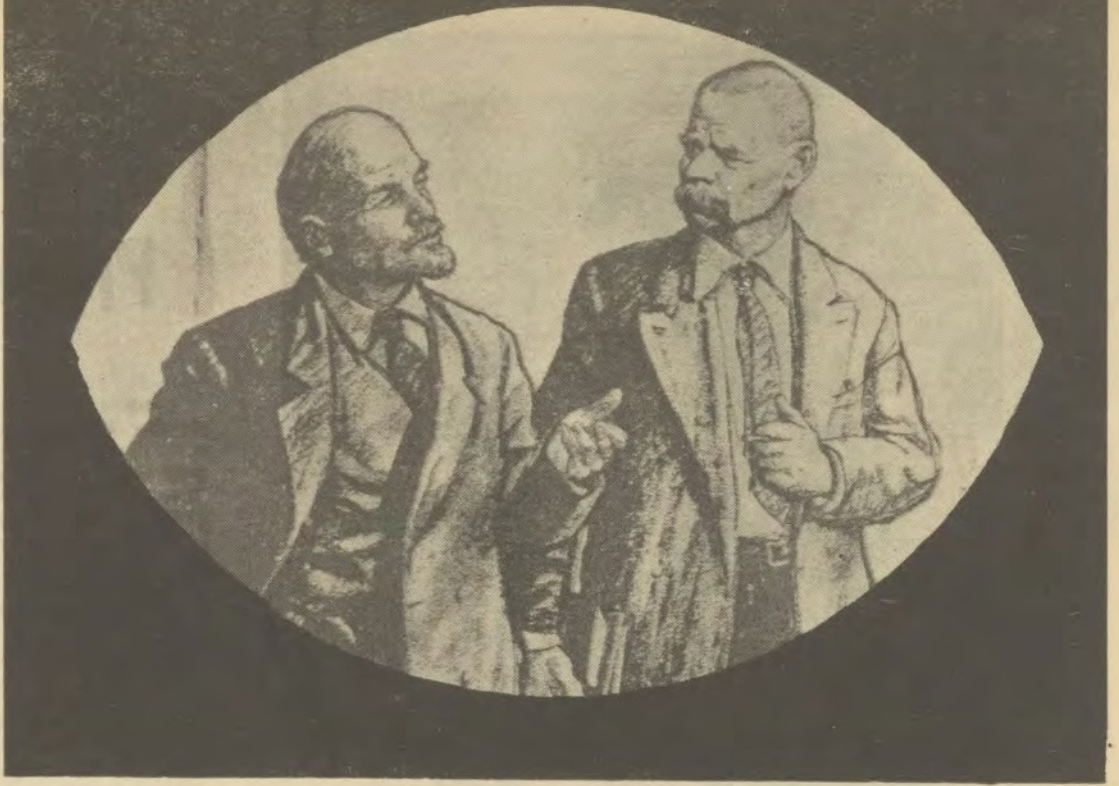
Lenin'in Çeşitli Yazılarından Seçilen ve Ayrı Kitaplar Halinde Bastlan Eserleri:

- Toprak Meseleleri. Çev. Ş. Alpay, Sol Yayınları, Ankara 1969.
- Seçme Yazılar. Çev. A. Tokatlı, Gerçek Yayınevi, İstanbul 1966.
- Köylü Meseleleri ve Sosyalizm. Çev. Ş. Hulusi, Payel Yayınevi, †stanbul 1967.
- Marksizmin Kaynağı, Karl Marx ve Engels. Çev. O. Saidoğlu, Gün Yayınları, İstanbul 1967.
- İşçi ve Köylü İttifakı. Çev. M. Kabagil, Sol Yayınları, Ankara 1969.
- Biz Hangi Fikir Mirasını İnkar Ediyoruz. Çev. Ş. Hulusi, Payel Yayınevi, İstanbul
- Sosyalizm ve Savaş. Çev. N. Solukçu Sol Yayınları, Ankara 1970.
- Sanat ve Edebiyat. Çev. Ş. Hulusi, Payel Yayınevi, İstanbul 1968.
- Sosyalizm. Çev. G. Şahiner, Habora Kitabevi, İstanbul 1969.
- Kültür ve Kültür İhtilali Üzerine. Çev. A. Özer, Ser Yayınları, Ankara 1969.
- Doğu'da Ulusal Kurtuluş Hareketleri. Çev. T. Ağaoğlu, ANT Yayınları, İstanbul 1970.

Lenin'in aşağıdaki diğer toplama eserleri (Lawrence And Wishart, International Publishers, Merit Publishers gibi) çeşitli Batı yayınevleri tarafında yayınlanmıştır:

Against Liquidationism.
Against Revisionism.
The Emanicipation of Women.
The International Working Class and The Communist Movement.
Last Letters and Articles.
National Liberation, Socialism, and Imperialism
Questions of National Policy and Proletarian Internationalism
Report on Peace.
Soviet Power and the Status of Women.
The Teachings of Karl Marx.
The War and Second International
Will the Bolsheviks Retain State Power

- **Against Dogmatism and Sectarianism.**
- **Against Imperialist War**
- **Articles on Tolstoy**
- **A Caricature of Marxism and Imperialist Economism**
- **Economics and Politics in the Era of the Dictatocship of Proletariat**
- **Letter to the Congress**
- **On the Foreign Policy of the Soviet State**
- **On the Provisional Revolutionary Government**
- **On Soviet Socialist Democracy**
- **On the Unity of the International Communist Movement**
- **Questions of the Socialist Organization of the Economy**

LENİN, BÜYÜK YAZAR MAKSİM GORKİ İLE

Lenin, kültür ve sanat üzerine konuşuyor

Eğer konuyu marksist olarak, yani sınıf mücadelesi açısından ele alırsak sloganları genel ilkelerle değil, anlamsız beyanlarla parlak sözlerle değil, sınıfların siyasi çıkarları ile karşılaştırarak ele alırsak, bugünkü ulusal hayatımızın manzarası işte böyledir. Ulusal kültür sloganı, (çok defa Kara Yüzlerin ve papazların ilham ettiği) bir burjuva aldatmacasıdır. Bizim sloganımız demokratizmin ve dünya işçi hareketinin uluslararası kültürü sloganıdır.»

Her ulusal kültür, gelişmiş olmasa bile, demokratik ve sosyalist bir kültürün unsurlarını ihtiva eder, çünkü her ulusta hayat şartları zorunlu olarak demokratik ve sosyalist ideolojiyi doğuran sömürülen bir emekçi yığını vardır. Ama her ulusta, aynı zamanda (çoğunlukla aşırı gerici ve yobaz nitelikte olan) bir burjuva kültürü de vardır, ve bu ulusal kültürün «bir unsuru» olarak kalmaz, egemen kültür biçimine bürünür. Böylelikle «ulusal kültür» genel olarak, büyük toprak sahiplerinin, papazların, ve burjuvazinin kültürüdür...

Demokratizmin ve dünya işçi hareketinin uluslararası kültürü, sloganını ileri sürerken biz her ulusal kültürden sadece demokratik ve sosyalist unsurlarını alıyoruz, ve bunları sadece ve kesin olarak burjuva kültürüne, her ulusun burjuva milliyetçiliğine karşı olduğumuz için alıyoruz. Hiçbir demokrat ve hele hiçbir marksist, dillerin eşitliğini yada kendi burjuvasiyle ana dilinde polemiğe girişme gereğini, kendi köylüsü ve kendi küçük burjuvazisi saflarında anti - feodal ve anti - burjuva fikirleri yayma gereğini inkâr edemez...

Ulusal kültür sloganının anlamı, bu sloganı «uluslararası kültürü yayma aracı olarak yorumlamaya» hevesli şu yada bu aydın bozuntusunun vaadlerine yada iyi niyetlerine bağlı bir şey değildir. Meseleye böyle bakmak, çocukça bir sübjektivizm olur. Bu sloganın anlamını belirli bir ülkenin ve dünyanın bütün ülkelerinin bütün sınıflarının objektif durumu ve ilişkileri tayin eder. Burjuvazinin ulusal kültürü bir gerçektir (ve tekrarlıyorum, burjuvazi her yerde büyük toprak sahipleriyle ve papazlarla birlik halindedir) Burjuvazinin boyunduruğa alabilmesi için işçileri hayvanlaştıran, düşünme imkanlarından yoksun bırakan, onları bölen militan burjuva milliyetçiliği; işte zamanımızın temel gerçeği budur. Kim proletaryaya hizmet etmek istiyorsa, bütün ulusların işçilerini birleştirmeli ve kendisininki olsun başkalarının ki olsun burjuva şovenliğine karşı kesin mücadeleye girişmelidir. Kim ulusal kültür sloganını savunuyorsa, onun yeri küçük burjuva şoven milliyetçilerinin safındadır, marksistlerin safında değil.

■

Milliyet ilkesi, burjuva toplumunda tarihi bakımdan kaçınılmaz ve zorunlu bir ilkedir, ve bu toplumu ele alan bir marksist milli hareketlerin tarihi meşruiyetini kesin olarak kabul eder. Ama bu kabul edişin burjuva milliyetçiliğinin savunma biçimini almaması için o, milli hareketlerde ilerici olarak ne varsa ancak onu desteklemekle yetinmelidir, öyle ki, proleter bilinci, burjuva ideolojisi tarafından karartılmış olmasın, Feodal uyuşukluktan çıkan yığınların uyanışı ilerici bir şeydir, nasıl ki bu yığınların halkın egemenliği uğruna, ulusun egemenliği uğruna her türlü ulusal baskıya karşı mücadelesi de ilerici bir şeyse... Marksist'in en kararlı en tutarlı demokratizmi, milli meselenin bütün yönlerinde savunma görevi, buradan gelmektedir. Bu özellikle olumsuz bir görevdir. Proletarya milliyetçiliği desteklerken aşırı davranışlara gidemez. Çünkü, daha ilerde, milliyetçiliği güçlendirmeyi hedef tutan burjuvazinin olumlu eylemi başlar.

Her türlü feodal boyunduruğu kırmak, uluslara karşı her türlü baskıya, uluslardan biri yada dillerden biri için her türlü imtiyaza karşı çıkmak, demokratik bir güç olarak proletaryanın mutlak görevidir, milli kavgalarla karartılan ve geciktirilen proleter sınıfının mücadelesinin mutlak çıkarınadır. Ama kesin olarak sınıflandırılmış olan ve sınırları belli tarihi bir alana yerleştirilmiş bulunan çerçevenin ötesinde burjuva milliyetçiliğine yardım etmek proletaryaya ihanet ve burjuvazinin saflarına geçmek olur.

Proletarya, burjuva milliyet

LENİN ÇALIŞIRKEN

— En güç zamanlarda dahi okur ve yazardı —

çiliğinin gelişmesine destek olmaz; tersine o, ulusal farkların silinmesine ve uluslararası engellerin yıkılmasına, milliyetler arasındaki bağları sağlamlaştıran herşeye ulusların birbiriyle kaynaşmasına yardım eden her şeye destek olur (Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı, Sol Yayınları, 1968 Ankara)

Bugün örneğin, Proletarya kültüründen söz ederken bunu unutmamak gerekir. İnsanlığın bütün tarihi boyunca yarattığı kültürü tam tamına bilmeksizin ve geçmişteki bu kültürü dönüştürmeksizin bir proletarya kültürünün kurulamayacağını anlamazsak, meseleyi hiçbir vakit çözemeyiz. Proletarya kültürü hazır ve bitmiş bir halde ortaya çıkmaz, bu konuda uzmanlık kazandıklarını ileri süren kişilerin bir buluşu da değildir. Budalalıktır, böyle birşeyi iddia etmek, Proletarya kültürü, kapitalist feodal, bürokratik toplumların boyunduruğu altındaki insanlığın bulup derlediği bilgiler bütününün mantıksal bir gelişimi ve bütün hepsini içerip aşan bir ürünü olmalıdır. (Lenin, seçme yazılar, Gerçek Yayınevi, 1966)

... Gençlik temsilcileri ve yeni bir eğitim sisteminin taraftarları sık sık eski okullara hücum ettikleri, eski okulların sınavdan önce ezbercilik sistemini uyguladıklarını iddia ettikleri zaman kendilerine şöyle söylüyoruz: Eski okullardan iyi olan şeyleri almalıyız. Gençlerin kafalarını bir sürü bilgi ile doldurma sistemi almamalıyız. Bu bilgilerin onda dokuzu yararsızdır. Geri kalan onda biri de yanlış. Ne var ki, bu, kendimizi sosyalist sonuçlarla sınırlayabileceğimiz ve sadece sosyalist sloganlar öğreneceğimiz anlamına gelmez. Sosyalizmi bu şekilde yaratamazsınız. Kafanızı, insanlığın yarattığı hazineleri öğrenerek zenginleştirdiğiniz zaman ancak sosyalist olabilirsiniz.

... İnsanın ötesinde, sınıfın ötesinde kavramları esas alan her ahlakı reddediyoruz. Bu, emekçileri ve köylüleri, toprak ağalarının ve kapitalistlerin çıkarları için kandırmak, dolandırmak, aptal yerine koymaktır, diyoruz. Ahlakımız kesinlikle proletaryanın sınıf kavgası çıkarlarına bağlıdır, diyoruz. Ahlakımız, proletaryanın sınıf kavgasının çıkarlarından yeşerir.

Söylüyoruz: Ahlak, eski sömürücü toplumu ortadan kaldırmaya hizmet eden bütün emekçi halkı, yeni, sosyalist bir toplum yaratmakta olan proletaryanın etrafında birleştiren unsurdur. (Kültür ve Kültür İhtilali üzerine, Ser Yayınları, Ankara, Kasım 1969)

Marksist öğreti ve proleter kültür üzerine de Lenin şöyle diyordu: **«Marksizm, sosyalizmin insan bilgisinin tümünden ortaya çıktığını gösteren bir örnektir... Marx'ın öğretilerinin neden en devrimci sınıfın milyonlarca on milyonlarca insanının akıllarını ve yüreklerini kazandığını soracak olursanız, bir tek cevap alırsınız: Marx eserlerini, kapitalizm döneminde elde edilen insan bilgisinin temellerine dayamıştır. İnsan toplumunu geliştmesini etkileyen yasalar araştırdı ve ardından kapitalizmin kaçınılmaz şekilde sosyalizme dönüşeceğini anladı. En önemli yanı ise, bu görüşünü, kapitalist toplumu en doğru, ayrıntılı ve derin bir şekilde araştırarak, kendinden önceki bilimin yarattığı herşeyi iyice hazmederek tanıttadı. Söz gelimi proleter kültürden söz ettiğimiz zaman, bunu aklımızdan çıkarmamalıyız. İnsanlığın bütün gelişmelerinin yarattığı kültürün değişmesini bildiğimiz takdirde proleter kültürü yaratacak duruma gelebiliriz. Proleter kültür ne havadan kapma bir şeydir, ne de kendine kültür uzmanları süsü verenler tarafından yaratılmıştır. Bütün bunlar saçmalıktır. Proleter kültür, insanlığın, kapitalist, bürokrat, toprak ağalarından oluşan toplumun boyunduruğu altında biriktirdiği bilgi hazinesinin mantıksal gelişimi olmak durumundadır.»**

Sayın bireyci burjuvalar, mutlak hürriyet hakkında çektiğiniz nutukların yalın bir ikiyüzlülük olduğunu söyliyeceğiz sizlere. Paranın iktidarı üzerine oturtulmuş bir toplumda, emekçi kitleler yoksulluk içinde sürünürken, bir avuç zenginin asalak gibi yaşadığı bir toplumda gerçek, ama gerçek «hürriyet» diye birşey olamaz. Siz sayın bay yazar, siz hür müsünüz burjuva editörünüze karşı? Hür müsünüz tablolarınızda baldır - bacak, «kutsal» dram sanatınızda fuhuş gösterisi isteyen **burjuva halkınıza karşı? Sizin o mutlak hürriyetiniz, gerçekte, burjuva yada anarşist bir cümleden başka birşey değildir (dünya görüşü olarak anarşizm de, tersine dönmüş bir burjuva felsefesidir çünkü).**

Bir toplumda yaşamak ve o toplumdan bağımsız olmak. Yok böyle şey. Burjuva yazarın, burjuva sanatçının, burjuva oyuncunun hürriyeti, aslında maskelenmiş, yada kendini ikiyüzlüce maskeleyen bir bağımlılıktan başka birşey değildir. Biz sosyalistler, bu ikiyüzlülüğün maskesini çekip alıyoruz. İşte, yırtıp atıyoruz sahte bayrakları. Sınıflar dışında bir sanat ve edebiyat yaratmak için değil, ama hür olduğu iddia edilen, gerçekteyse burjuvaziye bağımlı olan ikiyüzlü bir edebiyatın karşısına gerçekten hür ve proletaryaya açıkça bağımlı bir edebiyatı yaratıp çıkarmak için. (Seçme Yazılar, Gerçek Yayınları, 1966)

Derleyen **Altan YALÇIN**

Anadolu'daki devrimci basın büyük zorluklar içinde...

Üç ay önce ANT, Anadolu'daki devrimci yayın organlarına «dayanışma» çağrısında bulunarak bu amaçla bir anket düzenlemişti. Bu ankette, Anadolu'daki sosyalist yayınlarla devrimci dayanışmanın gerçekleştirilebilmesi için, yöresel basının sorunlarının açıkça ortaya konulması, ortak yanlarının bulunması ve bu sorunlara yine devrimci dayanışma içinde ortak çözümyollarının aranması istenmişti.

Anketimizi, Anadolu'da binbir güçlük ve ilgisizlik içinde devrimci mücadeleye hizmet eden gazete ve dergiler olumlu karşılanmış ve birçok iştirak olmuştur.

Yaptığımız ilk değerlendirmelerin sonuçlarına göre, Anadolu'daki devrimci yayınların durumları, karşılaştıkları sorunlar ve istekleri şunlardır:

● **Genellikle 28 x 41 yada 50 x 70 ebadında 2 veya 4 sayfa olarak yayınlanan Anadolu gazetelerinden yüzde 30'u gündelik, yüzde 25'i haftalık, yüzde 12'si haftada iki günlük, yüzde 26'si onbeş günlük, yüzde 13'ü aylıktır.**

● Yüzde 62.5'u 25 kuruş, yüzde 12'si 35 kuruş, yüzde 6'sı 15 kuruş, yüzde 6'sı 50 kuruşa satılmaktadır.

● **Dizgiyi yüzden 95'i elde, yüzde 5'i ise makinede yaptırmaktadır. Rotatifte basılabilen yoktur, tamamı düz baskıda yada prova tezhagında basılmaktadır.**

● Dizgi ve baskı tesisleri kendilerine ait olanlar yüzde 62.5, kirada yaptıranlar yüzde 37.5'tur.

● **Gazetelerin yüzde 88'i hurufat, takım, mürettip yetersizliğinden şikayetçidir. Bazıları, dizgi tertibi de kendileri yapmaktadırlar. Yüzde 82'si de baskı makineleri, makinist yokluğundan yada düzensiz cereyan verilmesinden şikayetçidir. Makineler içinde 1895'ten kalmış olanlar bile vardır. Gazete çıkartanlardan bir kısmı makinistliği de kendileri yapmaktadır.**

● Gazetelerin yüzde 18'i hiç klişe kullanamamaktadır. Yüzde 30'u klişelerini İstanbul, Ankara veya İzmir'de özel olarak yaptırmakta, yüzde 50'si ise İstanbul veya Ankara gazetelerinden yada dergilerden kullanılmış klişe alarak ihtiyaçlarını karşılamaktadırlar. Bu arada, hiç klişe yaptıramadıkları için başlıkları döşeme muşambasından kesip yapanlar bile vardır.

● **Gazetelerin dağıtımı genellikle posta vasıtasıyla yapılmakta, il ve ilçe çevresinde ise elden dağıtım sağlanmaktadır.**

● Gazetelerin yüzde 78'i, kendiliğinden talep olursa, abone kaydı yapabilmekte, yüzde 22'si ise abone sağlamak için özel gayret sarfetmektedir.

● **İstanbul gazeteleri hemen her yere günü gününe gitmektedir. Bu yüzden Anadolu basınının durumu bir hayli sarsılmışsa da, İstanbul gazeteleri yöresel haberlere yer vermedikleri için Anadolu basını bu yönden de önemini hâlâ muhafaza etmektedir. Ancak maddi ve teknik yetersizlikler bu görevi tam olarak yerine getirmelerini imkansız kılmaktadır.**

● Anadolu gazetelerinin okurlarının sınıfsal yapısı, küçük bölgelerde işçi yoğunluğu olmadığı için, çoğunlukla memur, öğretmen, köylü ve zanaatkardır. Köylülere genellikle ilçenin pazarında satış yapılmakta, ayrıca köylere parasız gazete de yollanmaktadır.

● **Günlük gazetelerin yüzde 60'ı baskıdan 4 - 5 saat öncesine kadar, yüzde 20'si baskı anına kadar, yüzde 20'si de baskıdan 12 saat öncesine kadar gelen haberleri kullanabilmektedir.**

● Yüzde 70'inin özel muhabirleri olmadığından istihbarat imkanları sınırlıdır, bunlar kendiliğinden gelen haberleri kullanabilmektedirler. Ankara, İstanbul ve yurt dışı ile de hiçbir özel istihbarat bağları bulunmamaktadır. Yüzde 20'si radyodan aldıkları haberlerle, yüzde 15'i büyük kentlerdeki dostlarından aldıkları haberleri, yüzde 15'i de büyük gazetelerden yada devrimci dergilerden kestikleri haberleri ve yazıları kullanmaktadırlar.

● **Yüzde 70'inin büyük kentlere mahalli haber verme durumu yoktur. Yüzde 30'u da, bazı haber ajanslarının ve büyük gazetelerin primli muhabirliğini yapmakta, yüzde 12'si de TRT'te primli haber vermektedir.**

● Anadolu gazetelerinin yüzde 12'sinde sahip, genel yayın müdürü, sorumlu müdür, teknik sekreter ve muhabirden kurulu tam kadro çalışılmaktadır. Yüzde 35'inde sahip, genel yayın müdürü ve sorumlu müdürden başka kimse yoktur. Yüzde 35'i sadece sahip ve yazı işleri müdüründen kurulu iki kişilik kadro ile çıkmaktadır. Yüzde 16'sında ise sahiplik, yazı işleri müdürlüğü, sekreterlik, muhabirlik, mürettiplik, makinistlik ve dağıtım işi aynı şahıs tarafından yapılmaktadır. Yüzde 82'sinde gazete veya derginin sahibi bilfiil çalışmaktadır.

● **Anadolu gazetelerinin yüzde 62.5'u ne özel, ne de resmi ilan alabilmektedir. Yüzde 12'si bazen almakta, bazen alamamaktadır. Yüzde 12.5'u resmi ilan almakta, fakat giderlerini karşılayamamaktadır. Yüzde 15'i ise tatmin edici resmi ilan alabilmektedir.**

● Anadolu'da da devrimci gazetelerin yüzde 70'i zararla çıkmaktadır. Yüzde 25'i masrafla geliri başabaş getirebilmekte, yüzde 5'i ise bazen kâr edebilmektedir.

● **Gazetelerden yüzde 25'i sık sık zorbalığa, kaba kuvvete maruz kalmaktadır. Yüzde 18'i bazen zorbalığa uğramaktadır. Yüzde 57'si ise, mahalli devrimci çevrelerin yada bizzat kendilerinin çevredeki etkisi sayesinde kaba kuvvet saldırısından masum kalabilmektedir.**

● Anadolu'daki devrimci gazetelerin yüzde 37.5'u hiç kanuni takibata uğramamıştır. Yüzde 62.5'u ise sık sık takibata uğramaktadır. Kanuni takibatta, o bölgedeki savcıların kişilikleri başlıca rolü oynamaktadır.

● **Gazeteler kağıt sağlamada da büyük sorunlarla karşı karşıyadır. Yüzde 70'i kağıdı karaborsadan, ikinci, hatta üçüncü elden sağlayabilmektedir. Yüzde 30'u peşin para yatırabildikleri takdirde doğrudan doğruya SEKA'dan kağıt alabilmektedir.**

Anadolu'daki devrimci gazetelerin isteklerine gelince:

● **Gazetelerin karşılıklı tanıtılması, duyurulması, haber alışverişi yapılması, özellikle büyük kentlerdeki devrimci yayınların Anadolu'daki gazetelere klişe sağlaması, büyük devrimci kuruluşların da Anadolu basını ile ilgilenmesi, devrimci yayınlarda kendilerine yön gösterilmesi, zaman zaman devrimci gazeteler arasında bölgesel toplantılar düzenlenmesi, hattâ devrimci yayınların bir örgütlenmeye gitmesi önerilmektedir.**

Anadolu'daki devrimci yayınların sorunlarını ve isteklerini ayrıntılı şekilde tesbit etmiş bulunan ANT, yayınını aylık olarak sürdüreceği önümüzdeki aylarda devrimci gazetelerin klişe vs. gibi pratik isteklerini karşılarken, Anadolu'ya ekipler göndererek direkt ilişkiler kuracak, gerek isteklerin karşılanması, gerekse dayanışmanın bir örgütlenme şeklinde geliştirilmesi için temaslar yapacak, yıl sonuna kadar yeni haftalık yayın hareketini bu «dayanışma» çerçevesi içinde gerçekleştirecektir.

Bir Taşla Dört Kuş Stratejisi

Bizim kanaatımız o merkezdedir ki, sol, son hadiselerde bir taşla dört kuş vurmayı denemiş ve stratejisini ona göre tesbit etmiştir. Üç dış merkez hesabına çalışan militanlar, bir yandan Necdet Güçlü'yü öldürerek Tıp Fakültesi'nden milliyetçi bir üyeyi tasfiye ederken, öte yandan solcuların bütün planlarını allak - bullak eden milliyetçi bir teşkilata leke sürmek istemiş ve bu teşkilatın kendilerini rahatsız eden liderini içeri attırarak rahat nefes alma yoluna gitmişlerdir. Bu arada Türkocağı'nı kapatma kosusundaki mason kararını haklı göstermek için de kurbanı bu ocaktan seçmişlerdir. Şu da unutulmamalıdır ki, Necdet Güçlü, Türk Ordusu'nun bir üyesidir. Ve sol, bu yedeksubayı öldürerek Milli Güvenlik Kurulu'ndan intikam almak istemiştir.

NECDET SEVİNÇ
(Bizim Anadolu - 17.4.1970)

İzmitli Müslümanlar

Şimdiye kadar İzmit'imize sokmadığınız din düşmanı, yüz karası, dinsiz gazetelerin sermayesi bir kahbenin şehrinize gelip icra'yı şenaat eylediğini bir gazetede üzüntüyle okudum. Bu işin habersizce olduğundan eminim. Yoksa o mel'uneyi asla müslüman İzmit'imize sokmazdınız. Aziz kardeşlerim, Allah aşkına uyanık olalım. Bir daha bu kahbeyi mübarek islam beldemize sokmayalım. Diğer şehirlerimize de... Selam, dualar...

MEHMET ŞEVKET EYGİ
(Bugün - 14.4.1970)

İmamın karısı olarak ün yapan şarkıcı Sevtap Çetinkale'nin konser verdiği kapalı spor salonu önceki gece 100'den fazla imam hatip okulu öğrencisi tarafından basılmış, atılan taşlarla bütün camlar kırılmıştır. Polis, güçlükle şarkıcıyı mütecavizlerin elinden kurtarmıştır.

(AKŞAM - 14.4.1970)

haftanın karikatürü

Kim Ordu Düşmanı?

Bir yedeksubay doktorun sağcıların kurşunlarıyla şehit edilmesi üzerine büyük paniğe kapılan ümmetçi takımın çığırtkanı Bugün Gazetesi, durumu kurtarmak üzere derhal ANT'a saldırıya geçmiş ve 16 Nisan 1970 tarihli sayısında yukarıdaki klişeli manşeti vererek «Türk Silahlı Kuvvetleri'ne karşı girişilen komünist metodlarına uygun tahriki Türkiye'de ANT gibi komünist bir dergi tezgahlamakta ve solcu anarşistlere takdim etmektedir... ANT son sayısında üniversitede bekleyen Türk askerlerine «kolluk kuvvetleri» şeklinde bir yakıştırma yaparak «ordu düşmanlığı»nı aleni hale dökmüştür» demektedir.

Silahlı kuvvetler hakkında «kolluk kuvvetleri» deyimini ilk kullanan ANT değil, eski genelkurmay başkanı ve şimdiki cumhurbaşkanı emekli orgeneral Cevdet Sunay'dır. Sunay, 30 Ağustos 1968'de İzmir'i ziyaret eden Amerikan 6. Filosu'na direnen gençlerin polis ve asker «kolluk kuvvetleri» tarafından dağıtılmasını 30 Ağustos mesajında istemişti. ANT, Cumhurbaşkanı'nın kullandığı bir tabiri kullanmıştır. Eğer silahlı kuvvetlere «kolluk kuvvetleri» demeyi «ordu düşmanlığı» sayıyorsa, silahlı kuvvetlerin eski başkomutanını da «ordu düşmanı» olmuş demektir ki, savcıların Sunay hakkında da derhal «orduya hakaret»ten takibata geçmeleri gerekecektir!

ANT * Haftalık Dergi * Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOGAN ÖZGÜDEN * Sorumlu Müdürü: OSMAN S. AROLAT * Teknik Sekreter İNCİ ÖZGÜDEN * İdare Yeri: CAĞALOĞLU Başmuhasip Sok. Tan Apt. 10/11 - İSTANBUL * Tel.: 27 81 09 * P.K. 934 — Sirkeci - İSTANBUL * Dizgi ve Tertip: ESİN MATBAASI * Klişe. ESER KLİŞE * Baskı: VATAN MATBAASI

* Taşra Dağıtımı: HÜRRİYET DAĞITIM A.Ş. — Cağaloğlu - Istanbul, Tel.: 27 38 54 * Istanbul Dağıtımı: FUAT BÜTE - Ankara Cad. 84 - ISTANBUL Tel.: 27 89 49 * Abone Şartları: Yıllık 50 Lira, Altı Aylık 25 Lira, Üç Aylık 15 Lira * İlân: Santimi 25 Lira; Yayın İlânları, yüzde 50 indirimlidir * Tam sayfa yayın ilânları 1500, yarım sayfa 800 Lira'dır * Küçük yayın ilânların kelimesi 75 Kuruştan kabul edilir